A BIZOTTSÁG (EU) 2020/1814 HATÁROZATA

(2019. június 28.)

a Finnország által a Helsingin Bussiliikenne Oy javára végrehajtott, SA.33846. – (2015/C) (korábbi 2014/NN) (korábbi 2011/CP) számú állami támogatásról

(az értesítés a C(2019) 3152. számú dokumentummal történik)

(Csak a finn és a svéd nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 108. cikke (2) bekezdésének első albekezdésére,

tekintettel az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásra és különösen annak 62. cikke (1) bekezdésének a) pontjára,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárást megindító bizottsági határozatra ([1]),

miután az említett rendelkezéseknek ([2]) megfelelően felhívta az érdekelt feleket észrevételeik megtételére, és tekintettel a benyújtott észrevételekre,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS

(1) 2011. október 31-én a Nobina Sverige AB és a Nobina Finland Oy panaszt nyújtottak be a Bizottsághoz, amelyben azt állították, hogy Finnország jogellenes támogatást adott a Helsingin Bussiliikenne Oynak (a továbbiakban: HelB). 2011. november 15-én a Nobina AB – a Nobina Sverige AB és a Nobina Finland Oy anyavállalata – is csatlakozott a panaszhoz. A Nobina Sverige AB, a Nobina Finland Oy és a Nobina AB a továbbiakban együttesen a panaszosok. A panaszosok 2011. december 12-én, 2012. február 27-én, 2012. április 4-én, 2012. június 21-én és 2012. szeptember 4-én szolgáltattak kiegészítő információt.

(2) 2011. november 22-én a panaszt a Bizottság információnyújtási kérelmével együtt angol nyelven továbbították észrevételezésre Finnországnak. A panasz finn fordítását 2012. február 1-jén küldték meg Finnországnak. Finnország észrevételeit és a kiegészítő információkat a 2012. február 28-i levélben továbbították.

(3) Finnország panasszal kapcsolatos észrevételeit 2012. május 31-én levélben közölték a panaszosokkal. A panaszosok 2012. július 27-én továbbították észrevételeiket. Finnország 2012. szeptember 28-án kiegészítő információkat szolgáltatott.

(4) 2012. október 31-i levelében a Bizottság továbbította Finnországnak a panaszosok 2012. július 27-én beérkezett észrevételeit, és kiegészítő információkat kért. Finnország 2013. január 3-án, valamint 2013. február 7-én és 12-én adta meg a kért információkat. Ezenfelül Finnország a 2013. május 16-i e-mailben szolgáltatott kiegészítő információkat.

(5) 2013. május 17-én találkozóra került sor a finn hatóságokkal, amelyet követően a Bizottság 2013. május 24-én e-mailben kiegészítő információkat kért. Finnország 2013. május 31-én, valamint 2013. június 3-án, 7-én és 10-én adta meg a kért információkat.

(6) A Bizottság 2013. október 24-én e-mailben, valamint 2013. november 6-án levélben kért kiegészítő információkat; ezekre a megkeresésekre Finnország 2013. november 8-án, illetve 2014. január 31-én válaszolt.

([1]) A Bizottság C(2015) 80 final határozata (2015. január 16.; HL C 116., 2015.4.10., 22. o.).
([2]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

(7) A Bizottság 2014. február 27-én, illetve 2014. április 3-án e-mailben kért kiegészítő információkat; ezekre a megkeresésekre Finnország 2014. március 5-én, illetve 2014. április 11-én válaszolt.

(8) A bizottsági szolgálatok 2014. január 29-én és 2014. október 14-én találkoztak a panaszosokkal és jogi képviselőikkel.

(9) A Bizottság a 2015. január 16-án kelt levelében tájékoztatta Finnországot, hogy az állítólagos támogatás vonatkozásában az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: EUMSZ) 108. cikkének (2) bekezdése szerinti eljárás megindításáról határozott (a továbbiakban: az eljárás megindításáról szóló határozat).

(10) A Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatot közzétette az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ([3]). A Bizottság felhívta az érdekelt feleket, hogy terjesszék elő az eljárás megindításáról szóló határozatban azonosított intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeiket.

(11) Finnország 2015. március 18-án, 2015. június 18-án és 2015. november 6-án tett észrevételt az eljárás megindításáról szóló határozatra.

(12) A Bizottság 2015. május 8-án kapott észrevételeket a panaszosoktól; ezeket 2015. május 20-án továbbította Finnország részére a válaszadás lehetőségének biztosítása mellett. Finnország a 2015. augusztus 12-én és 2015. szeptember 10-én kelt levélben válaszolt a panaszosok észrevételeire.

(13) A Bizottság 2016. május 27-én, 2016. szeptember 15-én, 2016. október 13-án és 2016. december 21-én kért kiegészítő információkat Finnországtól. Finnország erre 2016. június 23-án, 2016. szeptember 2-án és 2016. október 24-én, 2016. október 26-án, 2016. december 8-án és 2017. január 13-án válaszolt.

(14) 2017. február 16-án a Bizottság találkozott a panaszosokkal és jogi képviselőikkel.

(15) A Bizottság 2017. október 31-én és 2017. december 21-én kért kiegészítő információkat Finnországtól. Finnország erre 2017. november 9-én és 2018. február 16-án válaszolt.

(16) 2018. március 19-én a Bizottság találkozott a finn hatóságokkal. Finnország 2018. április 10-én nyújtott be további észrevételeket.

2. **HÁTTÉR**

2.1. **A panaszosok**

(17) A Nobina AB a skandináv régió legnagyobb autóbuszos tömegközlekedési szolgáltatásokat kínáló vállalata, és a tíz legnagyobb tömegközlekedési vállalat közé tartozik Európában; a regionális és régióközi közlekedési szegmensben aktív. A skandináv régióban a regionális közlekedési szegmensben 16 %-os volt a piaci részesedése 2015/2016-ban (az autóbuszok száma alapján számítva). Ugyanebben az időszakban a vállalat megközelítőleg 377 millió utast szállított. 2015/2016-ban a Nobina AB körülbelül 4 millió SEK (azaz 0,4 millió EUR) adózás utáni nyereséget könyvelhetett el.

(18) A Nobina AB elsődlegesen a svéd piacon van jelen, ahol Nobina Sverige AB néven működik. 2015/2016-ban a Nobina AB svédországi árbevétele az összes árbevételének 71 %-át tette ki, svédországi piaci részesedése pedig 30 % volt (az autóbuszok száma alapján). Ugyanebben az időszakban a Nobina AB árbevétele Finnországban, ahol Nobina Finland Oyként működik, az összes árbevételének 11 %-át tette ki, finnországi piaci részesedése pedig 19,1 % volt (az autóbuszok száma alapján).

2.2. **A kedvezményezett**

(19) A HelB 2005. január 1-jén jött létre úgy, hogy a Helsinki város tulajdonában álló Suomen Turistiauto Oy (a továbbiakban: STA) felvásárolta a HKL Bussiliikenne, Helsinki város (a továbbiakban: a város) egy önálló üzleti egysége eszközeit és forrásait, és HelB-re változtatta a nevét. A HelB Helsinki térségében működtetett autóbusz-útvonalakat és charter szállítási, valamint autóbuszbérlési szolgáltatásokat kínált. Az eljárás megindításáról szóló határozat elfogadása idején flottája 380 autóbuszból áll.

(20) A HKL Bussiliikenne 1995-ben jött léte a városi közlekedési hatóság spin-off cégeként. A HKL Bussiliikenne pénzügyi helyzetére jellemző számadatokat az STA általi felvásárlása előtti időszak vonatkozásában az alábbi 1. táblázat mutatja be.

([3]) Lásd az 1. lábjegyzetet.

1. táblázat

A HKL Bussiliikennére vonatkozó főbb számadatok (ezer EUR-ban)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nettó forgalom	49 490	49 612	51 936	53 759	58 129	62 863
Üzemi nyereség	1 724	512	–917	–1 095	–35	447
Előirányzatok és adózás előtti eredmény	–374	–1 533	–3 036	–3 144	–1 738	–1 086

Forrás: A HKL Bussiliikenne pénzügyi kimutatásai

(21) Az STA a város tulajdonában lévő, korlátolt felelősségű magánvállalat volt, amely szállítási szolgáltatásokat nyújtott. Az STA pénzügyi helyzetére jellemző számadatokat a HKL Bussiliikenne felvásárlása és nevének HelB-re változtatása előtti időszak vonatkozásában az alábbi 2. táblázat mutatja be.

2. táblázat

Az STA-ra vonatkozó főbb számadatok (ezer EUR-ban)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Nettó forgalom	29 460	32 187	34 069	29 921	29 511	25 674
Üzemi nyereség	–777	–624	–1 139	–2 334	–2 892	–2 546
Előirányzatok és adózás előtti eredmény	–1 109	–1 085	–1 638	–2 366	–3 220	–2 833

Forrás: Az STA pénzügyi kimutatásai

(22) A HelB 2015 decemberéig a város 100 %-os tulajdonában állt. A HelB pénzügyi helyzetére jellemző számadatokat a 2005 és 2014 közötti időszak vonatkozásában az alábbi 3. táblázat mutatja be.

3. táblázat

A HelB-re vonatkozó főbb számadatok (000 EUR-ban)

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Nettó forgalom	85 134	88 169	90 194	91 913	98 164	93 641	91 506	99 407	89 943	80 696
Üzemi nyereség	–2 214	–1 590	–2 399	–8 470	–4 319	–3 621	–6 136	–1 941	–1 511	–4 498
Előirányzatok és adózás előtti eredmény	–2 842	–2 321	–2 231	–7 505	–3 768	–3 308	–6 123	–1 845	111	–7 031

Forrás: A HelB pénzügyi kimutatásai

(23) 2015. december 14-én a HelB-t eladták ([4]) egy autóbusz-üzemeltető magánvállalatnak, a Viikin Linja Oynak (a továbbiakban: a vevő), amely a panaszosok versenytársa és a legnagyobb autóbusz-üzemeltető Finnországban, egyúttal a Koiviston Auto Group (a továbbiakban: KAG) tagja. 2016-ban a KAG finnországi piaci részesedését 21,9 %-ra becsülték (a szolgáltatások értéke alapján), adózás utáni nyeresége pedig 3,8 millió EUR volt.

([4]) Az ügylet részletei tekintetében lásd a (45)–(49) preambulumbekezdést.

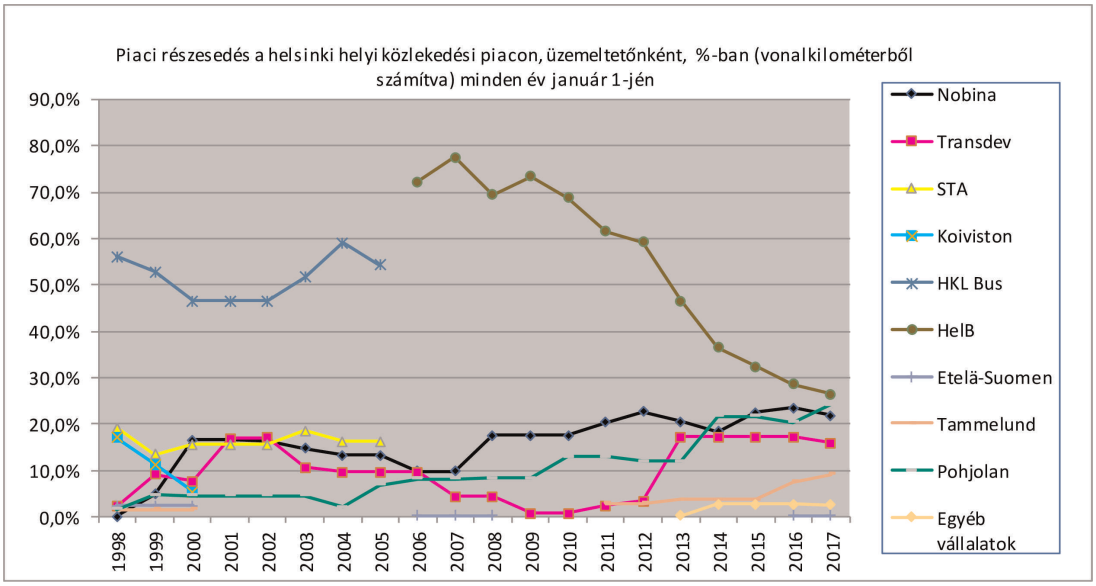
2.3. A Helsinki térségében működő helyi közlekedési piac

(24) Helsinkiben a helyi autóbuszos szállítási szolgáltatásokra először 1998-ban írtak ki közbeszerzési eljárást ([5]). A tömegközlekedés megtervezése és a tömegközlekedési szolgáltatások beszerzése a várost is magában foglaló helsinki nagyvárosi térségben a Helsinki Regionális Közlekedési Hatóság feladata.

(25) A HelB mellett több vállalat is működik a helsinki térségben, nevezetesen a Nobina Finland Oy és a Veolia Transport Finland Oy. A helsinki helyi közlekedési piacon aktív autóbusz-üzemeltetők becsült piaci részesedését az alábbi ábra szemlélteti éves bontásban.

4. táblázat

Piaci részesedés a helsinki helyi közlekedési piacon, üzemeltetőnként (%, vonalkilométer alapján) minden év január 1-jén

Forrás: Nobina

3. AZ INTÉZKEDÉSEK ISMERTETÉSE

3.1. A 2002-es eszközvásárlási kölcsön

(26) A város 2002. május 6-án 14,5 millió EUR eszközvásárlási kölcsönt adott a HKL Bussiliikenne részére, hogy abból finanszírozza autóbusz-közlekedési eszközök beszerzését. A kölcsönt a következőképpen folyósították: 13 millió EUR-t 2002. május 24-én, 1 millió EUR-t 2002. augusztus 31-én és 0,5 millió EUR-t 2002. szeptember 30-án. A kölcsön futamideje 12 év volt, kétéves tőketörlesztési moratórium mellett. A kamatlábat 12 hónapos EURIBOR kamatláb plusz 0,05 %-os felárban határozták meg. A város a kölcsön folyósításának első időpontjától számítva ötévente, azaz 2007. május 24-én és 2012. május 24-én újra meghatározhatta a kamatlábat. A kamatot minden évben december 31-ig kellett megfizetni 2002-től, a tőkeösszeget pedig évente, 12 egyenlő részletben, 2004. december 31-től. A kölcsönt nem fedezte biztosíték.

(27) 2005. január 1-jén a HelB átvállalta az eszközvásárlási kölcsönt, ugyanazokkal feltételekkel, mint amelyekkel a HKL Bussiliikenne részére nyújtották, azzal a kivétellel, hogy 2005-ben és 2006-ban nem kellett részletet törleszteni.

(28) 2007. október 1-jén a város úgy döntött, hogy az eszközvásárlási kölcsön visszafizetésére rendelkezésre álló időszakot 2023. december 31-ig (azaz az eredeti menetrendhez képest nyolc évvel) meghosszabbítja.

(29) A HelB visszafizette a kamatot és az eszközvásárlási kölcsön tőkeösszegéből 3,8 millió EUR-t. 2016. január 13-án a város mentesítette a HelB-t ([6]) a kölcsön fennálló tőkeösszege, azaz 10,7 millió EUR visszafizetésének kötelezettsége alól. Ez azt követően történt, hogy a HelB üzleti tevékenységét a „Helsingin Bussiliikenne” üzleti névvel együtt eladták a Viikin Linja Oynak (lásd a (45)–(49) preambulumbekezdést).

([5]) A regionális autóbusz-közlekedést először 1994-ben nyitották meg a verseny számára a helsinki régióban (ideértve Espoo-t és Vantaa-t). A helyi közlekedési piacnak csak Helsinki a része, Espoo és Vantaa nem.

([6]) Ekkorra a HelB már Helsingin kaupungin Linja – autotoiminta Oyra változtatta a nevét (lásd a (47) preambulumbekezdést).

3.2. **A 2005-ös tőkekölcsön**

(30) 2005. január 1-jén, a létesítésekor a HelB a következő kötelezettségeket vállalta át a HKL Bussiliikennétől és az STA-tól:

a) „alapítási kölcsön”, amelyet a város ítélt oda 1994-ben, 16,3 millió EUR összegben, és amelyből a HKL Bussiliikenne 2004. december 31-i mérleglében 12,3 millió EUR volt feltüntetve esedékesként (az „alapítási kölcsön” legfontosabb feltételei: 9 %-os kamatláb, 25 éves futamidő, biztosíték nélkül);

b) az STA azon kötelezettsége, amely a város által a HKL Bussiliikennébe eszközölt induló tőkeberuházásból eredt, és amelyből 2004. december 31-én még 3,6 millió EUR volt a fennmaradó összeg.

A város úgy döntött, hogy ezeket a kötelezettségeket refinanszírozza úgy, hogy tőkekölcsönné alakítja őket, összesen 15 893 700,37 EUR értékben (2004. december 31-én átalakította a fennálló „alapítási kölcsönt” 12 255 223,50 EUR összegben, 2006. április 18-án pedig az STA kötelezettségét 3 638 476,87 EUR összegben).

(31) A tőkekölcsön kamatlába 6 % volt. A kölcsönt csak akkor és annyiban kellett visszafizetni, amennyiben a mérlegben szereplő alaptőkére és a nem felosztható tételekre teljes mértékben megvolt a fedezet. Más szóval ameddig egy adott pénzügyi évben a vállalat veszteséget termelt, vagy nem realizált akkora összegű nyereséget, amely a tőkekölcsön összegével együtt meghaladta a mérleg szerinti veszteségeit, a tőkekölcsönt nem kellett visszafizetni. A meg nem fizetett kamatot tőkésítették. A kölcsönt minden más tartozás mögé sorolták, nem fedezték semmilyen biztosítékkal, futamideje pedig határozatlan volt.

(32) A tőkekölcsönt nem fizették vissza (sem a tőkeösszeget, sem a kamatot). A hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően, 2015. december 11-én a város a HelB saját tőkéjévé alakította azt át.

3.3. **A 2011-es tőkekölcsön**

(33) 2011. január 31-én a város egy második tőkekölcsönt is nyújtott a HelB-nek 5,8 millió EUR összegben, a 2005-ös tőkekölcsön feltételeivel azonos feltételek mellett. Közelebbről, a 2011-es tőkekölcsönt is csak akkor kellett visszafizetni, ha a HelB elegendő nyereséget realizál, ezt a kölcsönt is hátrasorolták, nem fedezték semmilyen biztosítékkal, és a futamideje ugyanúgy határozatlan volt. A kölcsönt a HelB likviditásának garantálására használták.

(34) A 2011-es tőkekölcsönt nem fizették vissza, és a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően, 2015. december 11-én a város a HelB saját tőkéjévé alakította azt át.

3.4. **A 2012-es tőkekölcsön**

(35) 2012. május 23-án a város egy harmadik tőkekölcsönt is nyújtott a HelB-nek 8 millió EUR összegben, a 2005-ös és a 2011-es tőkekölcsön feltételeivel azonos feltételek mellett.

(36) A 2012-es tőkekölcsönt sem fizették vissza, és a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően, 2015. december 11-én a város a HelB saját tőkéjévé alakította azt át.

3.5. **Egyéb intézkedések**

(37) Ez a határozat nem vizsgálja a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsön saját tőkévé alakítását, mert arra a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását követően került sor. E határozat nem érinti e későbbi intézkedések értékelését.

(38) Ez a határozat nem foglalkozik a helsinki nagyvárosi térségében található ruskeasuói autóbuszgarázsra (a továbbiakban: garázs) vonatkozó intézkedésekkel. Ezeket az intézkedéseket az eljárás megindításáról szóló határozat (38)–(46) preambulumbekezdése írja le. A Bizottság úgy döntött, hogy ezen intézkedések tekintetében folytatja az eljárást.

4. **A BIZOTTSÁG HATÁROZATA A HIVATALOS VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL**

(39) Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság kétségeit fejezte ki a 2002-es eszközvásárlási kölcsönt terhelő kamatláb piackonform voltával kapcsolatban, tekintve, hogy az azt a kamatlábat tükrözte, amely mellett maga a város szerezte be a kölcsönt a piacon, és figyelmen kívül hagyta a kedvezményezett nehéz pénzügyi helyzetét.

(40) A Bizottság úgy vélte, hogy egy racionális magánbefektető lefolytatta volna a HKL Bussiliikenne hitelképességének vizsgálatát, mielőtt kölcsönt nyújt neki, hogy biztos legyen abban, a vállalat képes visszafizetni a tartozást. Ezenfelül, a Bizottság úgy vélte, hogy még ha a HKL Bussiliikenne a város üzleti egysége volt is az említett időszakban, mindazonáltal a piacon nyújtott szállítási szolgáltatásokat, tehát gazdasági szereplőnek kell tekinteni, nem pusztán egy közigazgatási szerv kiterjesztésének. A 2002-es eszközvásárlási kölcsön nyújtását tehát nem lehet pusztán belső rendelkezésnek tekinteni. Ráadásul, a Bizottság álláspontja szerint a biztosíték hiánya sem tükröződött megfelelően a kölcsönre felszámított kamatban.

(41) Ami a 2005-ös tőkekölcsönt illeti, a Bizottság úgy vélte, hogy mielőtt egy profitorientált magánbefektető új jogutód vállalatot (HelB) létesített volna és azt ellátta volna 15,9 millió EUR tőkekölcsönnel, mérlegelte volna, hogy a HKL Bussiliikenne és az STA likviditása gazdasági szempontból vonzóbb volt-e, tekintettel a HKL Bussiliikenne és az STA HelB-re történő átruházás előtti pénzügyi mutatóira. A Bizottságnak azzal kapcsolatban is kételyei voltak, hogy egy racionális magánbefektető biztosította-e volna a HelB számára a 2005-ös tőkekölcsönt 6 %-os kamatláb mellett, biztosíték nélkül, figyelembe véve a HelB két jogelődjének pénzügyi helyzetét, és az akkori helyi autóbuszpiac ismeretében. Emellett a Bizottság megjegyezte, hogy a Finnország által a más vállalatoknak nyújtott tőkekölcsönnel kapcsolatban felhozott példák nem voltak teljesen hasonlóak a 2005-ös tőkekölcsönhöz.

(42) Ami a 2011-es tőkekölcsönt illeti, a Bizottság kételyeket fogalmazott meg e kölcsön piackonform voltát illetően, tekintettel a HelB nehéz pénzügyi helyzetére (jelentős veszteségek, negatív saját tőke). A Bizottság arra az előzetes következtetésre jutott, hogy egy racionális magánbefektető nem nyújtott volna tőkekölcsönt a HelB-nek 6 %-os kamatláb mellett. Ezenfelül, minthogy a 2005-ös tőkekölcsönt nem fizették vissza, a Bizottság úgy vélte, hogy kétséges, hogy egy piaci befektető ismételten beruházott volna a vállalatba egy második tőkekölcsön formájában.

(43) A Bizottság azt is kétségbe vonta, hogy a 2012-es tőkekölcsönt a piaci feltételekkel összhangban lévőnek lehet tekinteni, mivel a HelB pénzügyi helyzete még rosszabb volt, mint amikor a 2011-es tőkekölcsönt nyújtották a számára. A Bizottság tehát kételkedett abban, hogy egy piaci befektető háromszor egymás után is beruházott volna egy veszteséges vállalatba.

(44) A Bizottság tehát az EUMSZ 108. cikkének (2) bekezdésében meghatározott eljárás megindítása mellett döntött.

5. A HELB ELADÁSA A HIVATALOS VIZSGÁLATI ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSA UTÁN

(45) A (23) preambulumbekezdésben említettek szerint a HelB-t 2015. december 14-én eladták a Viikin Linja Oy (KAG) vevő részére, az adásvétel 2015. december 31-én vált hatályossá. Közbeszerzési eljárást nem írtak ki. Finnország szerint a város több potenciális vevővel, így finnországi és külföldi piacon aktív autóbusz-üzemeltetőkkel is felvette a kapcsolatot, és egyedül a Viikin Linja Oy tett ajánlatot.

(46) A megállapodás szerinti eladási ár 24 210 193 EUR volt. Az ügylet iratai tartalmaztak egy olyan rendelkezést, amely teljeskörűen mentesítette a vevőt bármely, állami támogatás visszafizettetése iránti követelés alól, és az eladási ár egy részét, 1 879 766 EUR-t letétbe helyezték egy escrow-számlán. Az escrow-megállapodás addig van hatályban, amíg a mostani állami támogatási ügyben jogerős határozat nem születik, vagy legkésőbb 2022. december 31-ig. Emellett az adásvételi szerződésbe a megállapodás szerint belefoglaltak egy teljesítményalapú kiigazítási (earn-out) mechanizmust, amelynek értelmében a vevő vállalata, hogy felárat fizet az említett escrow-számlára, ha az eladó meghaladja a korábban kölcsönösen elfogadott nyereségszinteket ([7]). A teljesítményalapú kiigazítási mechanizmus a 2016 és 2020 közötti időszakra hatályos, a 2016-ra és 2017-re szóló felár pedig a számítások szerint 2 524 302,19 EUR volt 2016 és 2 558 068,21 EUR 2017 vonatkozásában.

(47) Az adásvételi szerződés feltételei értelmében a HelB „Helsingin Bussiliikenne Oy" üzleti nevét átvette a vevő, a Viikin Linja Oy, amely ezt követően megváltoztatta a nevet „Helsingin Bussiliikenne Oyra" (a továbbiakban: az új HelB). A város tulajdonában álló régi HelB neve „Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy"-ra változott (a továbbiakban: régi HelB). Jóllehet a régi HelB cégjegyzékben feltüntetett fő üzletága változatlan maradt, a régi HelB jelenleg nem folytat üzleti tevékenységet, és nem rendelkezik eszközökkel, azon összegeket kivéve, amelyeket esetlegesen az escrow-számláról, illetve a teljesítményalapú kiigazítási mechanizmuson keresztül kaphat, a fent említettek szerint.

([7]) A 2015.9.21.-i adásvételi szerződés 3.4. kikötésével összhangban, ha 2016 és 2020 között az új HelB EBITDA-ja az öt összehasonlítható 12 hónapos beszámolási időszakban meghaladja beszámolási időszakonként a 4 200 000 EUR-t, akkor ezekre a beszámolási időszakokra a vevő köteles kiegészítő vételárat fizetni. E kiegészítő vételár annak az összegnek az 50 %-a, amellyel az EBITDA meghaladja a fent említett 4 200 000 EUR-t.

(48) A szerződés hatálya nem terjedt ki a régi HelB részvényeire, hanem az összes üzleti műveletet és a régi HelB megállapodásait (ideértve a Helsinki Regionális Közlekedési Hatósággal kötött szállítási szolgáltatási megállapodást), megrendeléseit és ajánlatait, személyzetét, állóeszközeit és készleteit, valamint a vállalkozás üzleti tevékenységeihez szükséges immateriális javakat, továbbá a megállapodásokhoz, megrendelésekhez, ajánlatokhoz, személyzethez, vagyonhoz, immateriális javakhoz, bérleti és licenciaszerződésekhez kapcsolódó felelősségeket és kötelezettségeket foglalta magában. A régi HelB mind a 918 alkalmazottját áthelyezték az új HelB-hez.

(49) Ugyanakkor, a régi HelB számára a tulajdonosa, a város által nyújtott eszközvásárlási kölcsönt és tőkekölcsönt nem ruházták át az új HelB-re. Ehelyett a város 2016. január 13-án mentesítette a régi HelB-t az eszközvásárlási kölcsön fennálló tőkeösszege megfizetésének kötelezettsége alól, amint az a (29) preambulumbekezdésben említésre kerül, a tőkekölcsön fennálló összegét ([8]) pedig a régi HelB saját tőkéjévé alakította 2015. december 11-én.

6. FINNORSZÁG ÉSZREVÉTELEI AZ ELJÁRÁS MEGINDÍTÁSÁRÓL SZÓLÓ HATÁROZATTAL KAPCSOLATBAN

(50) A finn hatóságok véleménye szerint a vizsgált intézkedések nem járnak állami támogatással. Finnország azzal érvel, hogy a város, mint a HelB (továbbá a HKL Bussiliikenne és az STA) tulajdonosa piaci feltételekkel adott finanszírozást a HelB-nek, olyan hozam mellett, amely az aktuális piaci viszonyok között működő magánrészvényes számára kielégítő lenne.

(51) Finnország azt állítja, hogy amikor a HelB-t 2005-ben létrehozták, az volt a célja, hogy javítsa a HelB jövedelmezőségét és versenyképességét, valamint jövőbeni fejlődését, oly módon, hogy nyereséges és kiváló minőséget biztosító tömegközlekedési szolgáltatóként tudjon működni. Finnország arra is rámutat, hogy az intézkedéseket azzal az időszakkal összefüggésben kell értékelni, amikor azokat ténylegesen odaítélték. Ebből a célból Finnország a 2012. február 28-i beadványára hivatkozik, amelyben szerepelteti a 2004 és 2006 közötti időszakban Finnországban más vállalatoknak nyújtott tőkekölcsönökre alkalmazott kamatlábak listáját.

(52) Finnország fenntartja, hogy az, hogy a HelB teljesítménye nem a várakozások szerint alakult, nem a HelB gyenge versenyerejének volt betudható, amit tőkeinjekcióval fel lehetett volna lendíteni, hanem annak kizárólag a helyi autóbuszpiac torzulásokkal jellemzett helyzete volt az oka. A nyilvánosan elérhető pénzügyi beszámolók szerint a helsinki nagyvárosi térségben működő többi nagyobb autóbusz-üzemeltető szintén veszteséges volt 2005 és 2012 között. Ennek fényében a város által hozott intézkedések nagyon hasonlóak voltak a piacon ténylegesen működő magán-üzlettulajdonosok vagy -befektetők által hozottakhoz.

(53) Ami a HelB pénzügyi helyzetét illeti, Finnország elismeri, hogy az romlott idővel, és hogy 2008 és 2010 között szükségesnek tűnt intézkedéseket hozni a jövedelmezőségének javítása érdekében, ideértve az árstruktúra megváltoztatását, létszámleépítést stb. Korábbi, azaz az eljárás megindításáról szóló határozatot megelőző észrevételeiben Finnország nem tekintette úgy, hogy a HelB nehéz helyzetben lévő vállalkozás lenne a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, 2004. évi közösségi iránymutatás ([9]) (a továbbiakban: a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) értelmében.

6.1. A támogatás fennállása

(54) Ami a HKL Bussiliikenne részére nyújtott 2002-es eszközvásárlási kölcsönt illeti, Finnország megismétli, hogy a kamatlábakat főként azért lehet a piackonformnak tekinteni, mert a piaci kamatlábhoz (12 hónapos EURIBOR) rögzítették.

(55) Ezenfelül, Finnország valószínűsíti, hogy a HKL Bussiliikenne hasonló feltételek mellett jutott volna kölcsönhöz egy finanszírozási magánintézménytől is. Finnország szerint a HKL Bussiliikenne hitelképessége – mivel a város szervezetének részét képezte, és nem rendelkezett különálló jogi személyiséggel – a város hitelképességével egyezett meg (azaz jó volt). Finnország szerint az eszközvásárlási kölcsön tekintetében megállapított kamatláb a város által az akkori pénzügyi piacon felvett külső kölcsönök tekintetében meghatározott kamatlábon alapult.

(56) Finnország azt is kifejtette, hogy az eszközvásárlási kölcsönt pusztán a városon belüli belső rendelkezésnek kell tekinteni, mivel a város és a HKL Bussiliikenne egy és ugyanaz a jogi személy. A kölcsönre nem kötöttek biztosítékot, mivel ilyen belső rendelkezés volt.

([8]) A tőkekölcsönöket terhelő kamatot kivéve, mivel a tőkekölcsön-megállapodás feltételei értelmében nem kellett kamatot fizetni, minthogy a régi HelB veszteséges volt.

([9]) A Közösség iránymutatása a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról (HL C 244., 2004.10.1., 2. o.).

(57) Emellett Finnország azzal érvel, hogy ha az eszközvásárlási kölcsönt állami támogatásnak minősítenék (Finnország álláspontjával ellentétesen), azt működési támogatásnak kellene tekinteni 2005. január 1-ig, amikor a HKL Bussiliikenne, a városon belüli, önálló jogi személyiséggel nem rendelkező jogalany jogutódja a HelB, egy saját jogi személyiséggel rendelkező, városi tulajdonú vállalat lett. Érvének alátámasztására Finnország a bizottsági szolgálatok egy korábbi ügyben küldött levelére hivatkozik, amely ügyben a Bizottság megállapította, hogy Finnországban az önkormányzati tulajdonú hivatalok javára végrehajtott intézkedések (az állami tulajdon minőségből eredően bizonyos adók alóli mentesítés, héa-visszatérítés és korlátlan állami kezességvállalás, valamint a csőd kockázatának ezzel összefüggő hiánya) az EUMSZ 108. cikkének (1) bekezdése értelmében vett létező támogatásnak minősültek, mivel Finnország uniós csatlakozása előtti időre nyúlnak vissza. ([10])

(58) Ami az eszközvásárlási kölcsön 2007-es meghosszabbítását illeti, Finnország azzal érvel, hogy az azért volt indokolt, mert változó kamatozású kölcsönről volt szó, az [alap]kamatlábak pedig emelkedtek 2007-ben és további növekedésükre lehetett számítani. Azt, hogy a kamatlábak a jelenlegi alacsony szintre esnek vissza, akkoriban nem lehetett előre látni.

(59) Ami a 2005-ös tőkekölcsönt illeti, Finnország azzal érvel, hogy az nem új kölcsön volt, hanem a HKL Bussiliikenne mérlegében tíz éven át feltüntetett „alapítási kölcsön" tőkekölcsönné alakításának egy pusztán technikai eljárása. Ezen eljárás célja az volt, hogy biztosítsa a finn társasági jognak való megfelelést, amely jog értelmében egy önkormányzati tulajdonú vállalatnak nyújtott „alapítási kölcsön" nem maradhatott egy korlátolt felelősségű vállalat mérlegében. A tőkekölcsön a korlátolt felelősségű vállalatok részvényesi finanszírozásának szokásos formája.

(60) A 2005-ös tőkekölcsönt terhelő 6 %-os kamatlábbal összefüggésben Finnország megjegyzi, hogy az ugyanaz volt, mint a HKL Bussiliikenne részére nyújtott „alapítási kölcsönt" terhelő kamatláb. Figyelembe véve, hogy Finnország véleménye szerint ez pusztán technikai átalakítás volt és nem új finanszírozási megállapodás, az ugyanolyan mértékű kamatlábat indokoltnak kell tekinteni. Finnország arra is rámutat, hogy korábban kiterjedt áttekintést adott a más üzemeltetőknek akkoriban nyújtott tőkekölcsönökről. Az e kölcsönöket terhelő kamatláb 4,7 % és 7,539 % között volt. Az áttekintésben megjelölt egyik tőkekölcsönhöz sem tartozott biztosíték, és a jogszabályoknak megfelelően mindegyik hátra volt sorolva, ezért Finnország összehasonlítható referenciacsoportnak tekinti őket.

(61) A 2011-es tőkekölcsönnel összefüggésben Finnország továbbra is azt állítja, hogy azt egy régóta fennálló csoporttulajdonos által nyújtott kölcsönnek, és nem egy külső befektető által hozott, egyszeri, rövid távú finanszírozási döntésnek kellene tekinteni. Finnország elismeri, hogy akkoriban a HelB pénzügyi helyzete rossz volt és gyors kiegészítő tőkeinjekcióra volt szüksége. A HelB emellett 2008 és 2010 között intézkedéseket hajtott végre, hogy javítsa a jövedelmezőségét; ezen intézkedések közé értve a vállalati költségek csökkentését, az árstruktúra megváltoztatását, a hatályos kollektív szerződés módosítását, létszámleépítést és az egyik garázs (a koskelai garázs) bezárását. Finnország hangsúlyozza, hogy a 2011-es tőkekölcsön volt a város első olyan intézkedése, amelyet a HelB nehéz pénzügyi helyzete miatt hozott meg.

(62) Finnország példaként állított egy másik vállalatnak 2011–2012-ben nyújtott tőkekölcsönt, ahol a kölcsönt terhelő kamatláb 6 hónapos EURIBOR +4,75 % volt. Mivel a 2011-es tőkekölcsön kamatlába magasabb volt (6 %), Finnország úgy véli, hogy az megfelelt a piacnak.

(63) Emellett Finnország azt állítja, hogy figyelembe véve, hogy a nemzeti jog különös rendelkezéseket fogalmaz meg a tőkekölcsönök vonatkozásában, az, hogy a 2005-ös tőkekölcsönt nem fizették vissza a 2011-es tőkekölcsön nyújtásáig, önmagában nem tekinthető a piackonformitás meghatározása tekintetében fontos tényezőnek.

(64) Finnország úgy véli, a 2012-es tőkekölcsön „nagyjából ugyanaz, mint a 2011-es kölcsön". Finnország azzal érvel, hogy nem állami támogatásról volt szó, hanem egy indokolt részvényesi finanszírozási intézkedésről, amely a 100 %-os tulajdonban álló leányvállalat likviditását volt hivatva biztosítani. A 2012-es tőkekölcsönt terhelő kamatláb vonatkozásában Finnország a 2011-es tőkekölcsönnel kapcsolatos észrevételeire hivatkozik. Végezetül, Finnország szerint, mivel a 2012-es tőkekölcsönt a panasz 2011. októberi benyújtását követően ítélték oda, a városi képviselő-testület előírta, hogy a 2012-es tőkekölcsönt piaci feltételekkel folyósítsák. Ennek alapján Finnország azt állítja, hogy a 2012-es tőkekölcsön nem tartalmaz támogatást, és ezért nem kell bejelenteni jóváhagyásra a Bizottságnak.

([10]) 2010. április 14-i levelükben a bizottsági szolgálatok közölték Finnországgal az SA.30679. (E 2/2010.) számú, *Önkormányzati tulajdonú hivataloknak nyújtott támogatások Finnországban* ügyben elfogadott előzetes álláspontjukat, és megállapították, hogy a szóban forgó támogatás többé nem feltétlenül összeegyeztethető, és arra kérték Finnországot, hogy módosítsa a támogatás alapjául szolgáló jogszabályt, hogy a gazdasági tevékenységet folytató, önkormányzati tulajdonú hivatalok többé ne részesülhessenek ilyen támogatásban. Finnország módosította a jogszabályát, és e módosításokat követően 2014. április 1-jén a Bizottság lezárta az ügyet.

6.2. **A támogatás összeegyeztethetősége**

(65) Finnország nem terjesztett elő az összeegyeztethetőséggel kapcsolatos indoklást, mivel megismételte az előzetes értékelés során közölt álláspontját, amely szerint a szóban forgó intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében, mivel piaci feltételek mellett hajtották végre őket.

6.3. **Gazdasági folytonosság**

(66) Finnország azzal érvel, hogy a régi HelB és az új HelB között nincs gazdasági folytonosság, mivel a régi HelB üzleti tevékenységének értékesítését eszközértékesítésként lehet értelmezni.

(67) Finnország azt is állítja, hogy annak ellenére, hogy a régi HelB üzleti tevékenységét nem nyílt, átlátható, megkülönböztetésmentes és feltételhez nem kötött közbeszerzési eljárásban értékesítették, az értékesítési projektet olyan nagy nyilvánosság előtt tették közzé, hogy az ajánlat, illetve az ajánlatra adott válasz alapján, továbbá a tárgyalások során megállapított ügyleti ár a HelB üzleti tevékenységeinek piaci értékét jeleníti meg. Ennek alátámasztására Finnország átadott továbbá egy független külső szakértő, az Inspira Oy által készített értékelést, amely úgy tekinti, hogy az elfogadott ügyleti ár a legtöbb értékmegállapítási módszer szerint összhangban van az értékelésben számított értékekkel.

7. AZ ÉRDEKELT FELEK ÉSZREVÉTELEI

(68) A panaszosok 2015. május 8-án közös levélben tettek észrevételt az eljárás megindításáról szóló határozatra. Egyetértettek a Bizottság által az említett határozatban kifejtett tényekkel és indokolással.

(69) A panaszosok hangsúlyozták, hogy a [régi] HelB egyértelműen nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás, valamint a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról szóló, 2014. évi iránymutatás ([11]) (a továbbiakban: 2014. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) értelmében. A panaszosok szerint ugyanez vonatkozik a HKL Bussiliikennére a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról szóló, 1999. évi közösségi iránymutatás ([12]) (a továbbiakban: 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás) alapján.

(70) A panaszosok azzal érvelnek, hogy egy nehéz helyzetben lévő vállalatnak nyújtott állami támogatást főszabályként az érintett vállalatnak juttatott gazdasági előnnyel egyenértékűnek kell tekinteni. Az állam valószínűleg nem felel meg a szokásos piaci fegyelemnek, ha olyan vállalatot támogat, amelynek nincsenek hosszú távú életképességi kilátásai, mint amilyen a HelB is, mivel egyetlen racionális piaci magánszereplő sem ítélte volna oda a szóban forgó intézkedéseket a HelB-nek.

(71) Különösen, ami a 2002-es eszközvásárlási kölcsönt illeti, egy racionális magánbefektető magasabb kamatlábat kért volna annál, mint amelyet magára a hatóságra írtak elő a pénzügyi piacokon. Ezenfelül, egyetlen magánhitelező sem adott volna kölcsönt egy újonnan létrehozott vállalatnak, mint amilyen a HelB is volt 2005-ben, ugyanolyan feltételekkel, mint amelyeket a piacon bevezetett jogelődjére, ebben az esetben a HKL Bussiliikennére eredetileg alkalmaztak. A panaszosok arra is rámutattak, hogy egyetlen racionális magánbefektető sem fogadta volna el a tőkeösszeg megfizetésének ismételt halasztását a kamatláb felfelé irányuló korrigálása nélkül.

(72) Ami a 2005-ös tőkekölcsönt illeti, a panaszosok azt állítják, hogy tekintettel arra, hogy mind a HKL Bussiliikenne, mind az STA veszteséges volt a HelB létesítése előtt, egy magánbefektető inkább kilépett volna a beruházásból, és nem biztosított volna további finanszírozást. Ebből következően a teljes 2005-ös tőkekölcsönt gazdasági előnynek kell tekinteni, amelyet a HelB nem szerzett volna meg szokásos piaci feltételek mellett. Még akkor is, ha egy magánbefektető beleegyezett volna a finanszírozásba, soha nem tette volna ezt a HelB-nek biztosított feltételek mellett, azaz 6 %-os kamatlábbal és biztosíték nélkül.

(73) Ami a 2011-es és 2012-es tőkekölcsönt illeti, a panaszosok rámutatnak arra, hogy e kölcsönök nyújtásának idején a HelB pénzügyi helyzete rendkívül rossz volt, aminek a város teljes mértékben tudatában volt. Ezenfelül, a panaszosok szerint a HelB nem fizetett kamatot a 2005-ös tőkekölcsön után, és nem törlesztette annak részleteit sem. Ilyen körülmények között semmilyen hitelező nem vállalta volna a kölcsön kockázatát, és ebből következően a 2011-es és 2012-es tőkekölcsön teljes összege állami támogatásnak minősül.

([11]) Iránymutatás a nehéz helyzetben lévő, nem pénzügyi vállalkozásoknak nyújtott megmentési és szerkezetátalakítási állami támogatásról (HL C 249., 2014.7.31., 1. o.).

([12]) A Közösség iránymutatása a nehéz helyzetben lévő vállalkozások megmentéséhez és szerkezetátalakításához nyújtott állami támogatásokról (HL C 288., 1999.10.9., 2. o.).

(74) Végül a panaszosok azzal érvelnek, hogy egyértelmű gazdasági folytonosság áll fenn a régi HelB és az új HelB között, tekintettel az ügylet hatályára, a közbeszerzési eljárás hiányára és más releváns kritériumokra.

8. FINNORSZÁG MEGJEGYZÉSEI A PANASZOSOK ÉSZREVÉTELEI KAPCSÁN

(75) Finnország úgy véli, hogy a panaszosok észrevételei javarészt megismétlik az eljárás megindításáról szóló határozatban már bemutatott állításokat, ezért az említett határozatra adott, 2015. március 17-i válaszára hivatkozik. Finnország a következő további megjegyzéseket fűzte a panaszosok fenti észrevételeihez.

(76) A panaszosok azon észrevételére válaszul, hogy a város nem piaci befektetőként járt el, Finnország megjegyezte, hogy a piacgazdasági befektető elvet oly módon kell értelmezni, hogy figyelembe vegyék a tulajdonosnak a tulajdonában álló vállalatba befektetett tőke megvédésében és a hosszú távú jövedelmezőségre való törekvésben álló érdekét. Tulajdonosként a város olyan piaci szereplőhöz hasonlítható, amely védeni kívánja beruházását, és nem olyan elméleti befektetőhöz, amelynek nincs ilyen korábbi kitettsége. Finnország szerint a város, tulajdonosi minőségben, ugyanúgy és ugyanolyan piaci viszonyok között járt el, mint a helsinki térség helyi autóbusz-közlekedési piacán működő többi vállalat, köztük maga a Nobina tulajdonosai is.

(77) Ami a panaszosok 2011-es és 2012-es tőkekölcsönre tett észrevételeit illeti, Finnország egy külső szakértő által 2015-ben előkészített tanulmányra hivatkozik (lásd a (174) preambulumbekezdést), amely szerint a kölcsönök megfeleltek a piacnak. Ugyanakkor, ha a kölcsönökről azt állapítanák meg, hogy állami támogatásnak minősülnek (Finnország álláspontjával ellentétben), Finnország azon a véleményen van, hogy ezt a támogatást a ténylegesen alkalmazott kamatláb és a piaci kamatláb közötti különbségből eredő összegre kellene korlátozni [és nem egyenértékűnek tekinteni a kölcsönök teljes összegével, amint azzal a panaszosok érvelnek].

9. A TÁMOGATÁS MEGLÉTE

(78) E határozat tárgya az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatás megléte, az a kérdés, hogy e támogatás összeegyeztethető lehet-e a belső piaccal, és végül, hogy fennáll-e gazdasági folytonosság a régi HelB, jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy, és a jelenleg a KAG-csoportba tartozó új HelB között.

(79) A Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet”.

(80) Egy intézkedés tehát akkor minősül állami támogatásnak, ha megfelel a következő kumulatív feltételeknek: i. az államnak tudható be és állami forrásból ered; ii. szelektív; iii. gazdasági előnyhöz juttatja a vállalkozást; és iv. torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, és érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

9.1. Az 1. intézkedés – a HKL Bussiliikenne javára nyújtott 2002-es eszközvásárlási kölcsön

(81) Mindenekelőtt, az állami támogatási szabályokat csak akkor kell alkalmazni, ha egy intézkedés kedvezményezettje „vállalkozás”. A Bíróság több ízben is következetesen olyan jogalanyokként határozta meg a vállalkozásokat, amelyek – jogállásuktól és finanszírozásuk módjától függetlenül – gazdasági tevékenységet folytatnak ([13]). Egy adott jogalany vállalkozásként történő besorolása ennélfogva kizárólag a tevékenységének jellege alapján történik, nem a nemzeti jog szerinti jogállása alapján. Előfordulhat, hogy a hivatalosan a közigazgatás részét képező jogalanyokat mindazonáltal az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett vállalkozásnak kell tekinteni. Az egyetlen figyelembe veendő szempont az, hogy végeznek-e gazdasági tevékenységet.

([13]) A Bíróság 2000. szeptember 12-i ítélete, *Pavlov és társai*, C-180/98–C-184/98 egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2000:428, 74. pont; a Bíróság 2006. január 10-i ítélete, *Cassa di Risparmio di Firenze SpA és társai*, C-222/04, ECLI:EU: C:2006:8, 107. pont.

(82) Finnország azzal érvel, hogy amikor az eszközvásárlási kölcsönt nyújtották, a HKL Bussiliikenne sem vállalat, sem különálló jogalany nem volt a finn jog szerint, hanem a város belső üzleti egységén (HKL) belüli profitközpontként ([14]) működött. Ezért az eszközvásárlási kölcsönt a városon belüli belső rendelkezésnek kell tekinteni. Ez tehát azzal jár, hogy az intézkedésre nem lehet az állami támogatási szabályokat alkalmazni.

(83) A Bizottság nem osztja ezt az álláspontot. Még ha a HKL Bussiliikenne hivatalosan a város része is volt, a versenypiacon autóbuszos szállítási szolgáltatásokat nyújtó gazdasági szereplőnek minősült (amit maga Finnország is elismer), nem pedig az állam alapvető funkcióit gyakorló hatóságnak. Ekként a HKL Bussiliikenne egyértelműen gazdasági tevékenységet folytatott, ezért hivatalos jogállásától függetlenül vállalkozásnak kell tekinteni az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében. Ebből következően az állami támogatási szabályokat alkalmazni kell a HKL Bussiliikennére. Mondani sem kell, hogy ugyanez áll a HelB-re is, amely a várostól különálló jogalany volt, és ugyanazt a fajta gazdasági tevékenységet folytatta, mint jogelődje.

(84) Finnország láthatólag azzal is érvel, hogy az eszközvásárlási kölcsönt létező támogatásnak kell tekinteni, hasonlóan az önkormányzati tulajdonú hivatalok javára odaítélt intézkedésekhez (lásd az (57) preambulumbekezdést). A Bizottság megjegyzi, hogy ezek az intézkedések Finnország 1995. január 1-jei uniós csatlakozása előtt hatályban voltak (például a vagyonátruházási adó alóli mentesítés 1943 óta, a vagyonadó-mentesség 1992 óta, a jövedelemadó-mentesség pedig 1974 óta). Ezzel szemben az eszközvásárlási kölcsönt 2002. május 6-án ítélték oda, azaz a csatlakozást követő hét évvel. Ezért tehát egyértelműen nem minősül létező támogatásnak.

9.1.1. *Állami források és betudhatóság*

(85) A város közvetlenül a HKL Bussiliikenne számára nyújtott eszközvásárlási kölcsönt, amelyet aztán a HelB 2005-ben átvállalt; a kölcsönt a város saját költségvetéséből finanszírozta. Az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami források a tagállamok, hatóságaik valamint azon közvállalkozások forrásai, amelyek felett a hatóságok közvetlen vagy közvetett ellenőrző befolyást gyakorolhatnak. E fogalommeghatározás fényében az intézkedés egyértelműen állami forrásokat von be, és az államnak tudható be. Finnország ezt nem vitatja.

9.1.2. *Szelektivitás*

(86) A város kizárólag a HKL Bussiliikenne részére nyújtott eszközvásárlási kölcsönt; 2005-ben azt a HelB vállalta át. Az eszközvásárlási kölcsönt tehát teljesen eseti alapon nyújtották egyetlen vállalatnak, és a helsinki térség autóbusz-közlekedési ágazatában aktív, hasonló jogi és ténybeli helyzetben lévő többi vállalatnak, vagy más ágazatok vállalatainak nem állt a rendelkezésére. A hasonló vállalatok nem voltak jogosultak a HKL Bussiliikenne részére odaítélt intézkedéssel azonos intézkedésre, tehát ezek a vállalatok nem részesültek hasonló előnyben. Az intézkedés ennélfogva szelektív.

9.1.3. *Gazdasági előny fennállása*

(87) A közjogi szervek által végrehajtott gazdasági ügyletek nem biztosítanak előnyt a másik fél számára, és ezért nem minősülnek támogatásnak, amennyiben azokra rendes piaci körülmények között kerül sor ([15]). Annak meghatározásához, az ügyletre rendes piaci körülmények között került sor, a közjogi szerv magatartását össze kell vetni egy ugyanolyan helyzetben lévő feltételezett piacgazdasági magánszereplőével (az úgynevezett piacgazdasági szereplő teszt). Az uniós bíróságok a különböző gazdasági ügyletekhez konkrét piacgazdasági szereplő teszteket dolgoztak ki, különösen a piacgazdasági befektető elvét, amellyel azonosítható a gazdasági előny az állami részesedésszerzések esetén ([16]), valamint a magánhitelezői tesztet a tartozásokat magukban foglaló ügyletek vonatkozásában ([17]).

([14]) Finnország nem fejtette ki ezt részletesebben. A profitközpont szokásosan egy szervezet része, pénzügyi teljesítményét pedig a többi résztől elkülönítetten mérik. Vezetői számviteli rendszert alakítanak ki, oly módon, hogy a bevételeket és költségeket megfelelően a profitközponthoz lehessen rendelni. Ez nem jelenti feltétlenül azt, hogy a profitközpont saját maga készítené el a jogszabályi pénzügyi kimutatásokat.

([15]) A Bíróság 1996. július 11-i ítélete, *SFEI és társai*, C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, 60. és 61. pont.

([16]) Lásd például: a Bíróság 1990. március 21-i ítélete, *Belgium* kontra *Bizottság („Tubemeuse”)*, C-142/87, ECLI:EU: C:1990:125, 29. pont; a Bíróság 1991. március 21-i ítélete, *Olaszország* kontra *Bizottság („ALFA Romeo”)*, C-305/89, ECLI:EU: C:1991:142, 18. és 19. pont; a Törvényszék 1998. április 30-i ítélete, *Cityflyer Express* kontra *Bizottság*, T-16/96, ECLI:EU: T:1998:78, 51. pont; a Törvényszék 1999. január 21-i ítélete, *Neue Maxhütte Stahlwerke és Lech-Stahlwerke* kontra *Bizottság*, T-129/95, T-2/96 és T-97/96 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:1999:7, 104. pont; a Törvényszék 2003. március 6-i ítélete, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen* kontra *Bizottság*, T-228/99 és T-233/99 egyesített ügyek, ECLI:EU: T:2003:57.

([17]) A Bíróság 2007. november 22-i ítélete, *Spanyolország kontra Bizottság*, C-525/04 P, ECLI:EU:C:2007:698; a Bíróság 2013. január 24-i ítélete, *Frucona* kontra *Bizottság*, C-73/11 P, ECLI:EU:C:2013:32; a Bíróság 1999. június 29-i ítélete, *DMTransport*, C-256/97, ECLI:EU: C:1999:332.

(88) Ami a jelen intézkedést illeti, a Bizottságnak tehát meg kell vizsgálnia, hogy a később a HelB által átvállalt eszközvásárlási kölcsön HKL Bussiliikenne számára kölcsönösen elfogadott feltételek mellett történő nyújtásával a város úgy viselkedett-e, ahogy egy feltételezett magánhitelező eljárt volna hasonló helyzetben.

(89) Először is, bármely körültekintő magánhitelező a kölcsön nyújtása előtt elsőként hitelminősítést végzett volna a leendő adós tekintetében, hogy eldöntse, adjon-e kölcsönt, és ha igen, milyen feltételekkel ([18]). A piackonformitás bizonyítására a tagállamnak olyan bizonyítékot kell szolgáltatnia, hogy az ügylettel kapcsolatos döntését ilyen előzetes értékelés alapján hozta meg ([19]).

(90) Finnország nem szolgáltatott arra utaló bizonyítékot, hogy a város hitelminősítést (vagy bármely más előzetes értékelést) folytatott volna le a HKL Bussiliikenne tekintetében az eszközvásárlási kölcsön nyújtása előtt. Ezenfelül, Finnország kifejezetten elismerte, hogy soha nem végeztek ilyen, sem külső, sem belső értékelést. Ez annak a jele, hogy Finnország nem úgy járt el, mint egy feltételezett magánhitelező.

(91) Finnország azt állítja, hogy a kölcsön mindazonáltal megfelelt a piacnak, mivel i. a kamatlábat a piaci kamatlábhoz, azaz a 12 hónapos EURIBOR-hoz rögzítették, és ii. a HKL Bussiliikenne valószínűleg ugyanilyen kamatfelár mellett szerzett volna kölcsönt egy finanszírozási magánintézménytől, minthogy – belső üzleti egységként – ugyanolyan (jó) volt a hitelképessége, mint magának a városnak.

(92) Ami az első érvet illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy a változó kamatláb, mint amelyet az eszközvásárlási kölcsönre is alkalmaztak, két elemből áll: alapkamatlábból és kamatfelárból. Jelen esetben az alapkamatláb, azaz a 12 hónapos EURIBOR az a kamatláb, amely mellett a bankok egymás között pénzt kölcsönöznek a bankközi piacon. A kamatfelár az egy adott adósnak történő pénzkölcsönzéssel összefüggő kockázatokra felszámított felár. Ezért tehát nem az alapkamatláb, hanem a kamatfelár releváns annak értékelése szempontjából, hogy a kölcsön megfelel-e a piacnak vagy sem. Következésképpen az, hogy az eszközvásárlási kölcsönt terhelő kamatlábat a 12 hónapos EURIBOR-hoz rögzítették, önmagában nem bizonyítja, hogy a kölcsön megfelelt a piacnak. Azt kell vizsgálni, hogy vajon a felár megfelelően tükrözte-e a HKL Bussiliikenne abban az időben jellemző kockázati profilját, amikor az eszközvásárlási kölcsönben részesült. Erre tekintettel az első érvet el kell utasítani.

(93) Ami a Finnország által előterjesztett második érvet illeti, a Bizottság először is megjegyzi, hogy Finnország nem szolgáltatott ténybeli bizonyítékot, például kereskedelmi bankok ajánlatait vagy hasonló piaci ügyletekre mutató példákat, azon állításának alátámasztására, hogy a HKL Bussiliikenne hasonló kamatfelár mellett képes lett volna kölcsönt szerezni egy finanszírozási magánintézménytől. Finnország pusztán állítja, hogy a HKL Bussiliikenne képes lett volna ilyen kölcsönt szerezni, mivel ugyanolyan volt a hitelképessége, mint magának a városnak, és a város vélhetően ugyanolyan felár mellett jutott volna kölcsönhöz, mint amelyet az eszközvásárlási kölcsönre alkalmaztak.

(94) A Bizottság nem osztja ezt az álláspontot. Először is, a Bizottság úgy véli, hogy a szervezeti kapcsolat ellenére a HKL Bussiliikenne és a város nem ugyanolyan hitelképességgel rendelkezett. A piacgazdasági hitelező szempontjából a város mint hatóság részére nyújtott kölcsön mindig alacsonyabb kockázattal járt volna, mint a HKL Bussiliikenne, egy versenypiacon működő autóbusz-üzemeltető részére nyújtott kölcsön, még akkor is, ha ez utóbbi vállalat szervezetileg a város része volt.

(95) Másodszor, ami még fontosabb, hogy a város magas hitelképessége elválaszthatatlanul összefügg azzal a ténnyel, hogy a tartozásaiért végső soron az állam vállal kezességet. A városnak nyújtott kölcsön nem tekinthető megfelelő piaci referenciaértéknek, mivel annak feltételei figyelembe veszik ezt a végső állami hátteret, amelyben egy piaci adós nem részesül. Ebből következően, az eszközvásárlási kölcsön piackonformitásának értékelése érdekében a HKL Bussiliikenne hitelképességét egyedileg kell megállapítani, és a kölcsön feltételeit egy megfelelő piaci kamatlábhoz vagy helyettesítő értékhez kell hasonlítani. Amint korábban említésre került, Finnország nem folytatott le ilyen értékelést. A múltban a Bizottság nem fogadta el támogatástól mentesnek azokat a kölcsönöket, amelyeket egy

([18]) A Bíróság 2012. június 5-i ítélete, *Bizottság* kontra *EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 82–85. és 105. pont.

([19]) A Bíróság 2012. június 5-i ítélete, *Bizottság* kontra *EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 82–85. pont. Lásd még: a Bíróság 2013. október 24-i ítélete, *Land Burgenland* kontra *Bizottság*, C-214/12 P, C-215/12 P és C-223/12 P egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2013:682, 61. pont.

állami részvényes ugyanolyan kedvező feltételek mellett nyújtott a leányvállalatának, mint amilyenek az érintett állami szerv számára elérhetők ([20]). Erre tekintettel a Finnország által előterjesztett második érvet szintén el kell utasítani.

(96) A piaci feltételeknek való megfelelés közvetlenül állapítható meg, amikor az ügyletet közjogi jogalanyok és magánszereplők egyenrangú részvételével hajtják végre, vagy más értékelési módszereket kell alapul venni, ha nem állnak rendelkezésre ügyletspecifikus piaci adatok. A szóban fogó kölcsönt magánszereplők részvétele nélkül nyújtották, tehát annak a piaci feltételeknek való megfelelését nem lehet közvetlenül értékelni.

(97) Konkrét piaci információk hiányában egy kölcsönügylet piaci feltételeknek való megfelelését benchmarkolással lehet megállapítani, azaz, ha feltételeit összevetik a hasonló piaci ügyletekre jellemző feltételekkel. Az ilyen ügyletek többek között a hasonló piaci adósok által felvett kölcsönök vagy kibocsátott kötvények, vagy a tartozásukra kötött hitel-nemteljesítési csereügyletek.

(98) Finnország nem szolgáltatott példát olyan hasonló piaci ügyletekre, amelyeket referenciaértékként figyelembe lehetne venni a 2002-es eszközvásárlási kölcsön tekintetében.

(99) A panaszosok szerint a Nobina (a HelB versenytársának minősülő magánvállalat) kamatlábai a 2002 idejére tehető hosszú lejáratú kölcsönei tekintetében megközelítőleg 8 és 11 % között alakultak. A Nobina hitelminősítése akkoriban B+ volt.

(100) A Bizottság nem talált semmilyen más alkalmas piaci referenciaértéket. Mindazonáltal a Bizottság megjegyzi, hogy az eszközvásárlási kölcsönre felszámított 0,05 %-os kamatfelár tulajdonképpen nem tartalmaz hitelkockázatot. Még egy kiváló hitelminősítésű és megfelelő biztosítékkal rendelkező adós sem szerezett volna valószínűleg ilyen alacsony kamatfelárat a piacon, főleg nem a HKL Bussiliikenne, amely rossz pénzügyi viszonyokkal küzdött és nem adott semmilyen biztosítékot.

(101) Tekintettel arra, hogy nem állnak rendelkezésre ügyletspecifikus piaci adatok, és hogy nem lehet megállapítani megfelelő piaci referenciaértékeket, a Bizottság indokoltnak tartja, hogy az eszközvásárlási kölcsön piaci feltételeknek való megfelelését a referenciakamatlábakról szóló 1997. évi bizottsági közleményben ([21]) foglalt referencia-kamatlábak alapján állapítsa meg. A referencia-kamatláb a szokásos biztosítékkal fedezett, közép- és hosszú lejáratú kölcsönökre a tagállamokban megállapított kamatlábak átlagos szintjét tükrözi. Ekként használható a piaci kamatláb helyettesítésére.

(102) A Bizottság megjegyzi, hogy az eszközvásárlási kölcsönt nem fedezték semmilyen biztosítékkal. Ráadásul, az átlagos kamatláb átlagos kölcsönvevőt feltételez, azaz olyan kölcsönvevőt, amely átlagos pénzügyi helyzetben van. A HKL Bussiliikenne és az STA, a HelB jogelődjei, egyértelműen nem voltak átlagos pénzügyi helyzetben. Mindkét vállalat egyre nagyobb veszteséget termelt, mielőtt az eszközvásárlási kölcsönt megkapta volna, és azután is veszteséges maradt (lásd a (20)–(21) preambulumbekezdést). 2004 szeptemberében a városi képviselő-testület maga is azt jósolta, hogy a HKL Bussiliikenne és az STA nyereségei nem javulnak a közeljövőben, és hogy a veszteségek továbbra is fenn fognak állni ([22]). Ami a HelB-t illeti, neki nem volt saját pénzügyi előélete, mielőtt az eszközvásárlási kölcsönt átvállalta volna. Ugyanakkor, egy körültekintő piaci hitelező bizonyára figyelembe vette volna a jogelődök pénzügyi helyzetét, mielőtt a kölcsön átruházásáról dönt. Tekintettel erre, a jelen esetben a referencia-kamatláb egyértelműen alulbecsli az eszközvásárlási kölcsön nyújtásával összefüggő kockázatot.

(103) A referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény szerint a referencia-kamatláb minimumkamatláb, amely a különleges kockázattal (nehéz helyzetben lévő vállalkozás, vagy ha nem adnak a bankok által általában követelt biztosítékot) járó helyzetekben növelhető. Ilyen esetekben a kamatfelár elérheti a 400 bázispontot, vagy meg is haladhatja, ha egyetlen bank sem egyezett volna bele abba, hogy az adott kölcsönt nyújtsa.

(104) A (26) preambulumbekezdésben említettek szerint az eszközvásárlási kölcsönt nem fedezte semmilyen biztosíték. Ez elegendő annak megállapításához, hogy az eszközvásárlási kölcsönt a referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény értelmében különleges kockázattal járó helyzetben nyújtották.

([20]) Lásd például: a Bizottság (EU) 2016/788 határozata (2014. október 1.) a Frankfurt Hahn repülőtér javára a 2009–2011 közötti pénzügyi intézkedésekkel kapcsolatban Németország által nyújtott SA.32833 (11/C) (korábbi 11/NN) számú állami támogatásról (HL L 134., 2016.5.24., 1. o.), (117) preambulumbekezdés.

([21]) A Bizottság közleménye a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjáról (HL C 273., 1997.9.9., 3. o.).

([22]) A városi képviselő-testület 13/2004 javaslata, 2004. szeptember 1.

(105) Emellett a Bizottság megjegyzi, hogy mielőtt az eszközvásárlási kölcsönt 2002 májusában megkapta volna, a HKL Bussiliikenne egy nehéz helyzetben lévő vállalat jeleit mutatta, például veszteségei növekedtek. Az eljárás megindításáról szóló határozatban a Bizottság előzetesen azt állapította meg, hogy a HKL Bussiliikenne az 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült volna. Ugyanakkor, a hivatalos vizsgálati eljárás során gyűjtött bizonyítékok alapján a Bizottság azt állapította meg, hogy a HKL Bussiliikenne nem tapasztalt csökkenő forgalmat, növekvő adósságokat, sem emelkedő kamatköltségeket. A Bizottság tehát úgy látja, hogy a növekvő veszteségek, mint egyedüli tényező, önmagában nem elég annak megállapításához, hogy a HKL Bussiliikenne nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt az 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében. Ugyanakkor, a növekvő veszteségek egyértelműen a HKL Bussiliikenne akkori rossz pénzügyi helyzetét jelzik, ami miatt a hitelező az átlagosánál nagyobb kockázatnak volt kitéve. A biztosíték hiánya mellett ez egy további olyan tényező, amely arra utal, hogy az eszközvásárlási kölcsönt különleges kockázatot mutató helyzetben nyújtották. A HKL Bussiliikenne pénzügyi helyzete lényegesen nem javult az eszközvásárlási kölcsön megszerzését követően sem, és akkor is rossz volt, amikor a kölcsönt a HelB-re ruházták át.

(106) Mielőtt 2005 januárjában az eszközvásárlási kölcsönt átruházták volna a HelB-re, az STA szintén növekvő veszteségeket tapasztalt. Hasonlóan, mint a HKL Bussiliikenne esetében, a Bizottság úgy véli, hogy noha a veszteségek növekedése arra utal, hogy a cég nehéz helyzetben van, ez az egyetlen kritérium nem elég annak megállapításához, hogy az STA nehéz helyzetben lévő vállalkozás volt. Ugyanakkor, egyértelműen látszik, hogy az STA rossz pénzügyi helyzetben volt.

(107) A HelB-t 2005-ben hozták létre, tehát nem volt saját pénzügyi előélete, mielőtt az eszközvásárlási kölcsönt átvállalta volna. Mindazonáltal a jogelődjei, a HKL Bussiliikenne és az STA pénzügyi helyzetét ugyanakkor figyelembe kellett volna venni annak a kockázatnak az értékelésekor, amely a HelB-nek nyújtott eszközvásárlási kölcsönnel együtt járt. Ráadásul az, hogy a HelB újonnan létrehozott vállalat volt, a hitelező szempontjából további kockázatot jelentett, mivel jövőbeni pénzügyi teljesítménye kevésbé volt megjósolható egy olyan vállalattal összevetve, amelynek a pénzügyi előélete ismert.

(108) A HelB eszközvásárlási kölcsön átruházását követő tényleges pénzügyi teljesítménye megerősíti azt, ami megjósolható volt a jogelődjeinek pénzügyi teljesítménye alapján. A HelB jelentős veszteségekről számolt be tevékenységének minden évében, a 2005-ös megalapításától 2014-ig. Az egyetlen kivétel 2013 volt, amikor kisebb, 0,1 millió EUR nyereséget könyvelhetett el közvetlenül azt követően, hogy két tőkekölcsönben részesült. A helyzetet tovább súlyosbítja, hogy a HelB 2009 óta egyre növekvő negatív saját tőkével rendelkezett, amelynek értéke -3,3 millió EUR volt 2009-ben, −6,6 millió EUR 2010-ben, −12,7 millió EUR 2011-ben, −14,6 millió EUR 2012-ben, −15,9 millió EUR 2013-ban és −22,9 millió EUR 2014-ben.

(109) Végezetül 2004 és 2007 között a város összesen nyolc évvel halasztotta el az eszközvásárlási kölcsön visszafizetését, az eredetileg tervezett 2015. december 31-ről 2023. december 31-re. A visszafizetésre nyitva álló időszak meghosszabbítása növeli a vissza nem fizetés kockázatát, amelynek tekintetében egy racionális piaci hitelező további kamatfelárra törekedett volna. A város nem növelte az eszközvásárlási kölcsönre megállapított kamatfelárat, így e további kockázatot nem vették figyelembe a kamatlábban.

(110) A (104)–(109) preambulumbekezdésben elvégzett elemzés alapján a Bizottság úgy véli, hogy az eszközvásárlási kölcsönt egy, a referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény értelmében vett különleges kockázattal jellemzett helyzetben nyújtották és ruházták át később. Következésképpen, a jelen ügy körülményeinek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a minimumkamatlábat legalább 400 bázispontos felárral kellene növelni.

(111) A referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény szerint a 400 bázispontos felár tovább növelhető olyan estekben, ahol egyetlen magánbank sem egyezett volna bele az adott kölcsön nyújtásába. A Bizottság nem talált bizonyítékot arra, és valószínűtlennek is ítéli, hogy bármely magánbank beleegyezett volna abba, hogy ugyanolyan feltételekkel nyújtson eszközvásárlási kölcsönt, mint a város, tekintettel a kölcsönvevő(k) nehéz pénzügyi helyzetére. Mindazonáltal, az arra vonatkozó egyértelmű szabályok hiányában, hogy miként számszerűsítsék e további felárat, a körültekintés érdekében a Bizottság úgy döntött, hogy nem növeli tovább a 400 bázispontos kamatfelárat.

(112) A Finnországra vonatkozó, ötéves bankközi swapkamatláb alapján megállapított referencia-minimumkamatláb 5,06 % volt 2002 májusában és 4,08 % 2005 januárjában. A referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény szerint a Bizottság fenntartja magának a jogot, hogy az ötéves bankközi swapkamatlábnál rövidebb lejárati idejű alapkamatlábat vegyen figyelembe. Jelen eseteben a Bizottság helyénvalónak tartja a 12 hónapos EURIBOR-t használni alapkamatlábként. Ennek először is az az oka, hogy ez volt az eszközvásárlási kölcsön tekintetében ténylegesen használt alapkamatláb, és így pontosabb közelítést lehet adni a piaci kamatlábról, mint a referencia-kamatláb alkalmazásával. Másodszor, ami még fontosabb, az EURIBOR alapulvételével a piaci kamatláb változó helyettesítő értékét kapjuk meg, amely pontosan az a fajta kamatláb, amelyet az eszközvásárlási kölcsönnél használtak (ezzel szemben a referencia-kamatláb valójában egy állandó helyettesítő értéket adna).

(113) A referencia-kamatlábak megállapításának módszerét a referencia-kamatlábakról szóló 2008. évi közlemény ([23]) vizsgálta felül. Az új módszertan 2008. július 1-jén lépet hatályba, azaz az eszközvásárlási kölcsön nyújtása után. Ugyanakkor, az eszközvásárlási kölcsönt terhelő kamatlábat a kölcsön első folyósításától számítva ötévente újra meghatározhatták (lásd a (26) preambulumbekezdést), azaz 2007. május 24-én, illetve 2012. május 24-én. Egy racionális hitelező, amely az adósa romló pénzügyi helyzetével áll szemben, élt volna ezzel a szerződés adta lehetőséggel, és növelte volna a kamatlábat, hogy megfeleljen az új kockázati szintnek. A (153) preambulumbekezdésben említettek szerint legalább 2009-től a HelB nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült. A referencia-kamatlábakról szóló 2008. évi közlemény alapján egy nehéz helyzetben lévő, biztosítékot nem adó vállalkozásra irányadó piackonform kamatfelár 1 000 bázispont.

(114) A fentiek alapján az eszközvásárlási kölcsön piaci kamatlába i. 2002. május 24. és 2012. május 23. között 12 hónapos EURIBOR + 400 bázispont; ii. 2012. május 24. és 2016. január 13. között (amely utóbbi időpontban a város elengedte a kölcsönt, lásd alább) 12 hónapos EURIBOR + 1 000 bázispont. Az eredeti kamatláb 12 hónapos EURIBOR +5 bázispont volt, tehát 395, illetve 995 bázisponttal maradt el a piaci szinttől.

(115) 2016. január 13-án a város mentesítette a HelB-t ([24]) az eszközvásárlási kölcsön fennálló tőkeösszege, azaz 10,7 millió EUR visszafizetésének kötelezettsége alól. Így a piaci szint alatti kamatláb mellett a HelB még annak kedvezményében is részesült, hogy nem kellett visszafizetnie a tőkeösszeget.

(116) A fenti értékelés alapján a Bizottság megállapítja, hogy a város nem piaci hitelezőként járt el, mivel az eszközvásárlási kölcsönt olyan feltételek mellett nyújtotta, amelyek nem feleltek meg a piaci viszonyoknak. Ebből következően, a 2002-es eszközvásárlási kölcsön jogellenes gazdasági előnyben részesítette a HKL Bussiliikennét és a HelB-t.

9.1.4. *A versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(117) Feltételezhető az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti versenytorzulás, amikor az állam pénzügyi előnyt biztosít egy olyan liberalizált ágazat valamely vállalkozásának, ahol verseny zajlik vagy verseny alakulhatna ki ([25]). Amint a Bíróság az *Altmark*-ügyben hozott ítéletben ([26]) megállapította, 1995-től több tagállam kezdte megnyitni a közlekedési piacát más tagállamok vállalkozásai előtt, olyan módon, hogy több közlekedési vállalat már városi, elővárosi vagy regionális közlekedési szolgáltatást is nyújt származási országától eltérő tagállamokban. A finn autóbuszpiac nyitva áll a verseny előtt. Konkrétabban, a helyi autóbuszos szállítási szolgáltatásokat a helsinki térségben 1998 óta versenytárgyalási eljárásban szerzik be (lásd a (24) és a (25) preambulumbekezdést). Több autóbusz-üzemeltető aktív a piacon, ideértve más tagállamokból származó üzemeltetőket. Ezenfelül, az állam által nyújtott intézkedés érinti a versenyt és a kereskedelmet, ha feltehetően javítja a kedvezményezett más versenytárs vállalkozásokkal szembeni versenypozícióját ([27]). A Bizottság tehát megállapítja, hogy az eszközvásárlási kölcsön torzította a versenyt vagy a verseny torzításával fenyegetett és érintette a tagállamok közötti kereskedelmet.

9.1.5. *Következtetés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett támogatás meglétéről*

(118) A fentiek fényében a Bizottság megállapítja, hogy az 1. intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül. A támogatás összege az alábbiak szerint alakul:

1. a különbség az a) (2002. május 24. és 2012. május 23. között) 12 hónapos EURIBOR + 400 bázispont, illetve (2012. május 24. és 2016. január 13. között) 12 hónapos EURIBOR + 1 000 bázispont piacnak megfelelő kamatláb alapján számított, fizetendő kamat; és b) a 12 hónapos EURIBOR +5 bázispontnak megfelelő tényleges kamatláb alapján fizetendő kamat között; valamint

2. a kölcsön tőkeösszegének fennálló, meg nem fizetett összege, 10,7 millió EUR értékben.

([23]) A Bizottság közleménye a referencia-kamatláb és a leszámítolási kamatláb megállapítási módjának módosításáról (HL C 14., 2008.1.19., 6. o.).

([24]) Pontosabban a Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oyt (amely most a HelB jelenlegi neve, és azután változott meg, miután a HelB üzleti tevékenységét eladták a Viikin Linja Oynak 2015. december 15-én).

([25]) A Törvényszék 2000. június 15-i ítélete, *Alzetta Mauro*, T-298/97, T-312/97, T-313/97, T-315/97, T-600/97–607/97, T-1/98, T-3/98–T-6/98 és T-23/98, ECLI: EU:T:2000:151, 141–147. pont.

([26]) A Bíróság 2003. július 24-i ítélete, *Altmark Trans and Regierungsprasidium Magdeburg*, C-280/00, ECLI:EU:C:2003:415.

([27]) A Bíróság 1980. szeptember 7-i ítélete, *Philip Morris*, 730/79, ECLI:EU:C:1980:209, 11. pont. Lásd még az *Alzetta Mauro* ügyben hozott ítéletet (25. lábjegyzet), EU:T:2000:151, 80. pont.

Az így számított támogatás 20 190 595 EUR-nak felel meg (lásd a mellékletet). A támogatás folyósításának napja az (1) összetevő esetében az a nap, amikor a kamatot meg kellett volna fizetni, azaz 2002 és 2015 között minden év december 31-e, illetve 2016. január 13. (azaz a kölcsön utolsó napja); a (2) összetevő esetében az a nap, amikor a kölcsönt elengedték, azaz 2016. január 13.

9.2. **A 2. intézkedés – a HelB javára nyújtott 2005-ös tőkekölcsön**

9.2.1. *Állami források és betudhatóság, szelektivitás, a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(119) Az állami forrásokra és a betudhatóságra (lásd a (85) preambulumbekezdést), a szelektivitásra (lásd a (86) preambulumbekezdést), a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásra (lásd a (117) preambulumbekezdést) vonatkozóan az 1. intézkedés kapcsán megfogalmazott következtetések megfelelően alkalmazandók erre az intézkedésre is.

9.2.2. *Gazdasági előny fennállása*

(120) Finnország azt állítja, hogy az *Gazdasági előny fennállása* intézkedés nem új finanszírozás volt, hanem a HKL Bussiliikenne mérlegében tíz éve szereplő „alapítási kölcsön" tőkekölcsönné történő, pusztán technikai átalakítása. Finnország álláspontja szerint az átalakításra azért volt szükség, hogy biztosítsák a finn jognak való megfelelést (a HKL Bussiliikennének a finn helyi önkormányzati törvény szerinti tevékenysége véget ért, míg a HelB-nek a korlátolt felelősségű vállalatokról szóló finn törvény szerinti tevékenysége elkezdődött).

(121) A Bizottság megjegyzi, hogy a tőkekölcsön feltételei jóval kedvezőbbek voltak a HelB esetében, mint az azon kötelezettségekre (az „alapítási kölcsönre" és az STA kötelezettségeire) alkalmazandó feltételek, amelyeket a tőkekölcsönné átalakítottak (lásd a (30) preambulumbekezdést). Míg a kötelezettségek a HelB pénzügyi helyzetére tekintet nélkül esedékesek voltak, a tőkekölcsönt csak akkor kellett visszafizetni, ha a HelB elegendő nyereséget termelt. Ez kétséges volt, tekintve, hogy a HelB jogelődjei (a HKL Bussiliikenne és az STA) jelentős veszteségeket generáltak az intézkedés odaítélését megelőző hat egymást követő évben (1999 és 2004 között). Ráadásul a tőkekölcsön minden más tartozás mögé volt sorolva, míg az átalakítás előtti kötelezettségek nem. Ezenfelül az „alapítási kölcsönt" 25 évre adták, ezzel szemben a tőkekölcsön határozatlan időre szólt. Végezetül a tőkekölcsön kamatlába (6 %) alacsonyabb volt, mint az „alapítási kölcsönt" eredetileg terhelő kamatláb (9 %).

(122) Emellett a tőkekölcsön bizonyos jellemzői, mint például az elegendő profithoz kötött visszafizetés, a hátrasorolás vagy a határozatlan futamidő olyan mértékben különböznek egy hagyományos kölcsöntől és annyira hasonlítanak a tőkére, hogy indokolt ezeket a továbbiakban nem kölcsönként, hanem kvázisajáttőke-instrumentumként kezelni. A tőkekölcsönt eredetileg saját tőkeként is tüntették fel a HelB mérlegében.

(123) Korábban a Bizottság megállapította, hogy az eredeti finanszírozás jelentős megváltozását új intézkedésnek kell tekinteni ([28]). Ezért, a fentiek figyelembevételével, a tőkekölcsönt nem lehet pusztán „technikai átalakításként" kezelni, amint azt Finnország állította, hanem új finanszírozási módnak kell tekinteni (az „alapítási kölcsönhöz" képest), amely abban áll, hogy a meglévő kötelezettségeket egy kvázisajáttőke-instrumentummá alakítják át.

(124) Ami azt az állítást illeti, hogy a meglévő kötelezettségek tőkekölcsönné alakítására azért volt szükség, hogy garantálják a finn jognak való megfelelést, a Bizottság azt az észrevételt teszi, hogy míg a tőkekölcsön bizonyos jellemzőit valóban szabályozza a korlátolt felelősségű vállalatokról szóló finn törvény (például korlátozott visszafizetési feltételek, biztosíték mellőzése), a törvény maga már arra sem kötelezi a várost, hogy a kötelezettségeket tőkekölcsönné alakítsa, nemhogy arra, hogy ezt a kölcsönösen elfogadott feltételek mellett tegye meg. A városon múlt, hogy a megfelelő instrumentumot megválassza. A város például refinanszírozhatta volna a kötelezettségeket más feltételekkel, vagy éppen a piacon. Csak azután kellett e kölcsön bizonyos jellemzőit megfeleltetni a finn jognak, hogy a város úgy döntött, hogy a kötelezettségeket tőkekölcsönné alakítja. A város továbbra is szabadon határozhatta meg a többi, a törvényben nem szabályozott jellemzőt, köztük a kamatlábat.

([28]) A Bizottság határozata (2018. január 23.) az SA.43127. számú állami támogatásról – *A lengyel regionális vasutak szerkezetátalakítása* (HL C 158., 2018.5.4., 10. o.), (65)–(67) preambulumbekezdés.

Ezért ez az állítás megalapozatlan. Továbbá még ha az átalakításra szükség is lenne a belföldi jognak való megfelelés garantálása miatt, az átalakítás feltételeinek ez esetben is meg kellene felelniük az állami támogatási szabályoknak. Más szóval az állami támogatás értékelése szempontjából nem az számít, hogy a városnak a belföldi jog szerint át kellett-e alakítania a kötelezettségeket vagy sem, hanem az, hogy az átalakítást piaci feltételekkel végezte-e el.

(125) Következésképpen a Bizottságnak értékelnie kell, hogy a 2005-ös tőkekölcsön jogosulatlan gazdasági előnyhöz juttatta-e a HelB-t. Ebből a célból a Bizottságnak meg kell állapítania, hogy azzal, hogy a város úgy döntött, a kötelezettségeket a kölcsönösen elfogadott feltételek mellett tőkekölcsönné alakítja, úgy viselkedett-e, mint ahogyan egy hasonló helyzetben lévő magánhitelező tette volna.

(126) Egy racionális magánhitelező, aki olyan választás előtt áll, hogy a meglévő kötelezettségeket a feltételek megváltoztatása nélkül átruházza-e, vagy pedig átalakítsa tőkekölcsönné, először összevetette volna a két forgatókönyv pénzügyi kimenetelét (például a várható jövőbeni cash flow nettó jelenértékét), és azt a megoldást választotta volna, amely várhatóan a nagyobb hozamot garantálja.

(127) A város nem végezett ilyen összehasonlító elemzést annak meghatározására, hogy melyik eljárás lenne gazdaságilag előnyösebb. Finnország kifejezetten elismerte, hogy a város nem folytatott le előzetes üzleti értékelést, mielőtt a tőkekölcsönt nyújtotta. Így tehát a városnak nem lehettek megalapozott várakozásai azt illetően, hogy a HelB elegendő forrást termel-e a tőkekölcsön visszafizetéséhez, arról pedig még kevésbé, hogy a kölcsön magasabb hozamot garantál-e, mint az átalakítás előtti kötelezettségek. Egy racionális magánhitelező nem így viselkedett volna hasonló helyzetben.

(128) Finnország tájékoztatta a Bizottságot, hogy vizsgálatot folytattak le, amelynek alapján értékelték, hogy elérhetők lennének-e operatív és gazdasági előnyök a HKL Bussiliikenne és az STA fúziójával. Ezzel összefüggésben Finnország a városi képviselő-testület 2004. szeptember 1-jei azon javaslatára hivatkozik, hogy valósítsák meg a fúziót ([29]).

(129) A Bizottság áttekintette az említett javaslatot, és megállapította, hogy az a fúzióra, és nem a tőkekölcsönre vonatkozik. Azt elemzi különösen, hogy mi a jobb a városnak: a HKL Bussiliikenne és az STA fúziója, vagy az, ha külön működnek tovább, illetve hogy melyik fúziós modell lenne a legjobb megoldás. A javaslat meg sem említi a tőkekölcsönt, és főleg nem elemzi annak gazdasági indokoltságát vagy feltételeit. Ezért a javaslat nem tekinthető indoknak a tőkekölcsön piackonform voltát illetően.

(130) Akárhogy is, nyilvánvaló, hogy a tőkekölcsön (kötelezettségek átalakítása útján történő) nyújtásával a város gyengítette hitelezői pozícióját. Ennek az az oka, hogy a tőkekölcsön visszafizetésének feltételei sokkal kevésbé voltak előnyösek a város számára, mint az alapul szolgáló kötelezettségek visszafizetési feltételei (lásd a (121) preambulumbekezdést). Másfelől a város nem nyert semmit cserébe. Közelebbről: a HelB egyetlen tulajdonosaként a városnak ugyanolyan joga lett volna a jövőbeni tőkenyereségre a tőkekölcsön (kötelezettségek átalakítása útján történő) nyújtása, mint az alapjául szolgáló kötelezettségek változatlan feltételek mellett történő átruházása esetén.

(131) Az eszközvásárlási kölcsönhöz (1. intézkedés) hasonlóan a 2. intézkedést is magánszereplők részvétele nélkül hajtották végre, ezért piackonform voltát nem lehet közvetlenül értékelni.

(132) Az 1. intézkedéstől eltérően, Finnország szolgáltatott példákat 2004 és 2006 között nyújtott tőkekölcsönökre, amelyek kamatlába 4,7 % és 7,539 % között alakult, és azt állította, hogy ezek összehasonítható referenciacsoportot képeznek a vizsgált kölcsön szempontjából.

(133) E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy egy megfelelő referenciaértéknek kellően összehasonlíthatónak kell lennie az állami támogatással, különösen az érintett gazdasági szereplő típusát, az érintett piacot, valamint a szóban forgó ügylet típusát és a kedvezményezett vállalkozás helyzetét tekintve ([30]).

(134) Ami a Finnország által megadott példákat illeti, a Bizottság megjegyzi először is, hogy Finnország nem pontosította, hogy a referenciahitelezők hasonlóak voltak-e a városhoz, azaz, hogy egy csoport anyavállalatai voltak-e, amelyek mind hitelezői, mind részvényesi minőségben előzetesen ki voltak téve adósaiknak. Másodszor a tőkekölcsönök referenciakedvezményezettjei a HelB-től eltérő piacokon működtek (például fémgyártás, ingatlan, építőipar, pénzügyi szolgáltatások), és egyikük sem nyújtott autóbuszos szállítási szolgáltatásokat. Ez azért fontos, mert nemcsak az egyes adósoknak, hanem az üzleti szektoroknak is megvannak a piacspecifikus kockázataik, amelyeknek megfelelően tükröződniük kell a finanszírozás költségében. Harmadszor, a referenciaügyletek régi vállalatoknak történő tőkekölcsönzésben álltak. Ezzel szemben a vizsgált ügylet újonnan létrehozott vállalatnak kötelezettségek átalakítása útján) nyújtott tőkekölcsön, amely a hitelezőnél nagyobb kockázattal jár (lásd a (107)

([29]) A városi képviselő-testület 13/2004 javaslata, 2004. szeptember 1.

([30]) Lásd: a Törvényszék 2003. március 6-i ítélete, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale és Land Nordrhein-Westfalen* kontra *Bizottság*, T-228/99 és T-233/99 egyesített ügyek, ECLI:EU:T:2003:57, 251. pont.

preambulumbekezdést). Negyedszer, a referenciahitelezők nem feltétlenül voltak a HelB pénzügyi helyzetéhez hasonló helyzetben. Ez döntő fontosságú, mivel az adós pénzügyi helyzete határozza meg az adósspecifikus hitelkockázatot, következésképpen a kamatlábat. Tekintettel mindezen különbségekre, a Bizottság úgy véli, hogy a Finnország által közölt példák nem tekinthetők hasonló piaci ügyleteknek, így nem minősülnek megfelelő referenciaértéknek.

(135) Ügyletspecifikus piaci adatok és megfelelő piaci referenciaértékek hiányában a Bizottság úgy véli, hogy a 2005-ös tőkekölcsön piackonform voltát indokolt a referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény alapján vizsgálni, csakúgy, mint az eszközvásárlási kölcsön esetében.

(136) Az eszközvásárlási kölcsönhöz hasonlóan a 2005-ös tőkekölcsönt sem fedezte semmilyen biztosíték. Ezenfelül, minden más tartozás mögé sorolták. Ezért az eszközvásárlási kölcsön tekintetében a (104) preambulumbekezdésben levont következtetések, azaz, hogy a kölcsönt különös kockázattal járó helyzetben nyújtották a referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény értelmében, a fortiori alkalmazandók a 2005-ös tőkekölcsönre.

(137) Emellett, tekintettel arra, hogy 2005-ben a HelB-nek nem volt saját pénzügyi előélete, a 2005-ös tőkekölcsön HelB-nek (kötelezettségek átalakítása útján) történő nyújtásával kapcsolatos kockázatot értékelő piaci hitelező figyelembe vette volna a jogelődök, azaz a HKL Bussiliikenne és az STA pénzügyi helyzetét. E tekintetben, a (105)–(106) preambulumbekezdésben az eszközvásárlási kölcsönt érintően elvégzett értékelés megfelelően alkalmazandó a 2005-ös tőkekölcsönre. Ráadásul az, hogy a HelB újonnan létrehozott vállalat volt, a hitelező szempontjából további kockázatot jelentett, mivel jövőbeni pénzügyi teljesítménye kevésbé volt megjósolható egy olyan vállalattal összevetve, amelynek a pénzügyi előélete ismert.

(138) A fentiek alapján a Bizottság úgy véli, hogy a 2005-ös tőkekölcsönt a referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény értelmében különleges kockázattal járó helyzetben nyújtották. Következésképpen, a jelen ügy körülményeinek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a referencia-minimumkamatlábat legalább 400 bázispontos felárral kellene növelni.

(139) A Bizottság nem talált bizonyítékot arra, és valószínűtlennek is ítéli, hogy bármely magánbank beleegyezett volna abba, hogy ugyanolyan feltételekkel nyújtson tőkekölcsönt, mint a város. Finnország szerint már nem lehetséges megbízhatóan megállapítani, hogy a bankok vagy finanszírozási intézmények hajlandóak lettek volna a HelB finanszírozására 2005-ben. A referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény szerint, ha egyetlen magánbank sem egyezett volna bele abba, hogy az adott kölcsönt nyújtsa, a 400 bázispontos felár tovább növelhető. Mindazonáltal, amint a 2002-es eszközvásárlási kölcsön esetében is, az arra vonatkozó egyértelmű szabályok hiányában, hogy miként számszerűsítsék e további felárat, a körültekintés érdekében a Bizottság úgy döntött, hogy nem növeli tovább a 400 bázispontos kamatfelárat.

(140) Ráadásul, nemcsak a felár, hanem a referencia-minimumkamatláb maga is alulbecsli a tőkekölcsön (kötelezettségek átalakítása útján történő) nyújtásában rejlő kockázatot. Ennek az az oka, hogy a referencia-kamatlábaknak a hagyományos kölcsönök átlagos kamatlábát kell tükrözniük, míg a szóban forgó intézkedés nem hagyományos kölcsön, hanem kvázisajáttőke-instrumentum (lásd a (122) preambulumbekezdést), amelynek tekintetében, egyéb tényezők változatlanul hagyása mellett, egy piaci hitelező magasabb kamatlábat kérne.

(141) Figyelembe véve a tőkekölcsön (kötelezettségek átalakítása útján történő) nyújtásában rejlő különleges kockázatot, a piaci kamatláb helyettesítő értékének legalább 8,08 %-ot el kellett volna érnie 2005 januárjában (amikor az „alapítási kölcsönt” átalakították), és legalább 7,70 %-ot 2006 áprilisában (amikor az STA kötelezettségét átalakították), ez felel meg a legalább 400 bázispontos felárral növelt 4,08 %-os, illetve 3,70 %-os referencia-minimumkamatlábnak. Tekintettel erre, a tőkekölcsön kamatlába (6 %) alacsonyabb volt, mint a piaci kamatláb referencia-kamatlábakról szóló 1997. évi közlemény alapján megállapított helyettesítő értéke.

(142) Az előző értékelés alapján a Bizottság megállapítja, hogy a város nem piaci hitelezőként járt el, mivel a tőkekölcsönt (kötelezettségek átalakítása útján) olyan feltételek mellett nyújtotta, amelyek nem feleltek meg a piaci viszonyoknak. Ebből következően, a 2005-ös tőkekölcsön jogellenes gazdasági előnyben részesítette a HelB-t.

9.2.3. *Következtetés az állami támogatás meglétéről*

(143) A fentiek fényében a Bizottság megállapítja, hogy a 2. intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül. A támogatás összege a következők közötti különbséggel egyenlő:

(1) a piackonform kamatláb, azaz a) az „alapítási kölcsönre" 2005. január 1. és 2015. december 11. között alkalmazandó 8,08 %, valamint b) az STA kötelezettségére 2006. április 18. és 2015. december 11. között alkalmazandó 7,70 % ([31]); valamint

(2) a ténylegesen megfizetett kamat, azaz 0.

Az így számított támogatás 20 241 255 EUR-nak felel meg (lásd a mellékletet). A támogatás folyósításának napja az a nap, amikor a kamatot meg kellett volna fizetni, ha a kölcsönt piaci feltételek mellett nyújtották volna, azaz 2005 és 2014 között minden évben december 31., továbbá 2015. december 11. (amikor a 2005-ös tőkeköltséget átalakították a HelB saját tőkéjévé)5 ([32]).

9.3. **A 3. intézkedés – a HelB javára nyújtott 2011-es tőkekölcsön**

9.3.1. *Állami források és betudhatóság, szelektivitás, a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(144) Az állami forrásokra és a betudhatóságra (lásd a (85) preambulumbekezdést), a szelektivitásra (lásd a (86) preambulumbekezdést), a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásra (lásd a (117) preambulumbekezdést) vonatkozóan az 1. intézkedésnél levont következtetések megfelelően alkalmazandók erre az intézkedésre is.

9.3.2. *Gazdasági előny fennállása*

(145) Előzetesen megjegyzendő, hogy a 2011-es tőkekölcsönt ugyanolyan feltételek mellett nyújtották, mint a 2005-ös tőkekölcsönt; kiemelendő itt a 6 %-os kamatláb, a biztosíték hiánya, az elegendő nyereség rendelkezésre állásától függővé tett visszafizetés, a minden más tartozás mögé sorolás és a határozatlan futamidő. Ezért, csakúgy, mint a 2005-ös tőkekölcsön esetében, a 2011-es tőkekölcsönt is kvázisajáttőke-instrumentumként kell kezelni. Finnország saját maga is tőkeinjekcióként hivatkozik a 3. intézkedésre, és elismeri, hogy az sajáttőke-instrumentum volt. A 2005-ös tőkekölcsöntől eltérően ugyanakkor a 2011-es tőkekölcsön nem a meglévő kötelezettségek átváltásának eredménye, hanem egy új sajáttőke-befektetés volt.

(146) A sajáttőke-befektetést mérlegelő racionális piacgazdasági befektető először beruházásbecslési elemzést folytatott volna le, annak értékelése érdekében, hogy az e beruházástól várható megtérülési ráta magasabb-e, mint a befektető által elvárt, az összes kapcsolódó kockázatot figyelembe vevő megtérülési ráta. A jelen esetben az elvárt megtérülési ráta azon minimális megtérülési rátaként írható le, amelynek előteremtésére egy piacgazdasági befektető törekedett volna a beruházás elvállalása érdekében. A beruházásbecslés szokásos módszerei többek között a nettó jelenérték (NPV) vagy a belső megtérülési ráta (IRR). Egy racionális piaci szereplő akkor vállalta volna el a beruházást, ha az IRR magasabb, mint az elvárt megtérülési ráta, vagy ha az NPV nagyobb, mint 0.

(147) A város – mielőtt a 2011-es tőkekölcsön HelB-nek történő folyósításáról döntött – egyáltalán nem végzett beruházásbecslést, sem más előzetes elemzést, amely megbecsülte volna a beruházás pénzügyi kimenetelét. Finnország szerint a város figyelemmel kísérte a HelB pénzügyi helyzetét a kölcsön nyújtása előtt, és tisztában volt azzal. A pénzügyi helyzet puszta ismerete ugyanakkor nem elegendő a beruházás indoklásához, és ez annál is inkább így van, ha ez a helyzet rossz, mint a HelB esetében. A város történetesen egyszerűen úgy nyújtott saját tőkét, hogy nem volt megalapozott álláspontja arról, hogy a beruházása valószínűleg kitermeli-e az elvárt hozamot. Egy racionális befektető egészen biztosan nem így viselkedett volna hasonló helyzetben.

([31]) A fizetendő kamatot a fennálló tőkeösszeg és tőkésített kamat alapján számították, mivel a kölcsön feltételei értelmében a meg nem fizetett kamatot tőkésíteni kellett (lásd a (31) preambulumbekezdést).

([32]) A kölcsönszerződés szerint a kamatot akkor kellett megfizetni, ha egy adott pénzügyi évben a vállalat elengedő nyereséget termelt. A HelB-re vonatkozó pénzügyi év a naptári évnek felelt meg. A Bizottság tehát úgy véli, hogy ha a kölcsönt piaci feltételekkel nyújtották volna (azaz a piackonform kamatlábon, tekintet nélkül a HelB pénzügyi teljesítményére), a kamatot minden évben december 31-én kellett volna megfizetni a kölcsön futamideje alatt, illetve 2015. december 11-én, azaz azon a napon, amikor a kölcsönt a HelB saját tőkéjévé alakították át.

(148) Az előző két intézkedéshez hasonlóan, a 2011-es intézkedést is magánszereplők részvétele nélkül hajtották végre, ezért a piackonformitás értékelését nem lehet közvetlenül elvégezni.

(149) A Finnország által felhozott példa szerint 2012. december 4-én adtak kölcsönt 65 millió EUR értékben, 6 hónapos EURIBOR plusz 4,75 % kamatfelárnak megfelelő kamat mellett (ami a kölcsön folyósításának napján 5,092 % volt), ezért Finnország azt állítja, hogy mivel a 2011-es tőkekölcsön kamatlába magasabb volt, ez a piackonformitás bizonyítékának tekinthető.

(150) Csakúgy, mint a 2005-ös kölcsön esetében, Finnország itt sem pontosította, hogy a referenciahitelezők hasonlóak voltak-e a városhoz, azaz, hogy egy csoport anyavállalatai voltak-e, amelyek mind hitelezői, mind részvényesi minőségben előzetesen ki voltak téve adósaiknak. Ráadásul, a tőkekölcsön referencia-kölcsönadója másik piacon működött (erdőterületek és telkek értékesítése), mint a város/HelB. Emellett a referenciaügyletre a vizsgált tőkekölcsön után több mint 1,5 évvel került sor. Végül, a referenciahitelező nem feltétlenül volt a HelB pénzügyi helyzetéhez hasonló helyzetben. A Bizottság tehát úgy véli, hogy a Finnország által közölt példa nem tekinthető hasonló piaci ügyletnek, így nem minősül megfelelő referenciaértéknek.

(151) A Bizottság sem talált semmilyen más alkalmas piaci referenciaértéket. Tekintettel arra, hogy nem állnak rendelkezésre ügyletspecifikus piaci adatok, és hogy a megfelelő piaci referenciaértékeket nem lehetett azonosítani, a Bizottságnak más értékelési módszerekhez kell folyamodnia.

(152) Egy olyan sajáttőke-befektetés, mint például a jelen intézkedés esetében a Bizottság úgy véli, hogy az NPV megfelelő értékelési módszer. Az NPV megegyezik az elvárt megtérülési rátával diszkontált, a kölcsönből származó várható jövőbeni cash flow-val. A várható jövőbeni cash flow az eredeti beruházási kiadásból (azaz magából a kölcsönből) és a kölcsönből később törlesztett összegekből (azaz a tőkeösszeg és a kamat megfizetéséből) áll, amíg végleg le nem írják. A Bizottságnak tehát értékelnie kell, hogy egy körültekintő és racionális piaci befektető milyen összegű kifizetéseket várhat el észszerűen egy, a HelB 2011. januári pénzügyi helyzetében lévő vállalatnak nyújtott tőkekölcsön után.

(153) A Bizottság először is megvizsgálta a HelB 2010-es, azaz a város általi tőkekölcsönzést megelőző utolsó pénzügyi évre jellemző pénzügyi helyzetét. Ebben az évben a HelB -3,3 millió EUR veszteségről és -6,6 millió EUR negatív saját tőkéről számolt be. Korábbi ügyekben ([33]) a Bizottság azt állapította meg, hogy ha egy vállalat negatív saját tőkével rendelkezik, előzetesen feltételezhető, hogy a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontja szerinti nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül. A Törvényszék is azt állapította meg, hogy egy negatív saját tőkével rendelkező vállalkozás nehéz helyzetben lévő vállalkozás ([34]). Így a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás alapján a HelB nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült (már 2009-től ([35]))), mielőtt a 2011-es tőkekölcsönt megkapta volna, azaz olyan vállalkozásnak, amelynek az állam beavatkozása nélkül szinte teljes bizonyossággal rövid- vagy középtávon fel kell adnia üzleti tevékenységét.

(154) Egy vállalat pénzügyi kilátásainak értékelésekor egy racionális magánbefektető nem csak az aktuális pénzügyi helyzetet, hanem a múltbeli pénzügyi előéletet is figyelembe vette volna. Ennek oka, hogy az aktuális pénzügyi helyzetet torzíthatja például az egyszeri, nem ismétlődő események hatása. Ha a befektető hosszabb előéletet vesz figyelembe, jobban meg tudja jósolni a lehetséges jövőbeni tendenciát. E befektető törekedne azon kérdés megválaszolására, hogy a HelB 2010-es gyenge pénzügyi helyzete ellenére észszerű indokok alapján elvárható-e, hogy a vállalat javítani fogja teljesítményét és elegendő nyereséget termel majd a jövőben ahhoz, hogy a tőkekölcsönt visszafizesse.

(155) A HelB régi pénzügyi kimutatásait nézve, egy befektető észrevette volna, hogy a vállalat soha nem számolt be nyereségről, amióta 2005-ben tevékenységét megkezdte. A 2010-ben keletkezett veszteség tehát nem egyszeri események lehetséges hatásából vagy a piaci környezet átmeneti romlásából eredő kivétel, hanem hat egymást követő év súlyos veszteségességével jellemzett, hosszú távú tendencia része. 2010. december 31-én a HelB

([33]) A Franciaország által az *Arbel Fauvet Rail* SA részére nyújtott C 38/07 (korábbi NN 45/07) számú állami támogatásról szóló, 2010. június 23-i (EU) 2015/1321 bizottsági határozattal (HL L 203., 2015.7.31., 31. o.) felváltott, a Franciaország által az *Arbel Fauvet Rail* SA részére nyújtott C 38/07 (ex NN 45/07) számú állami támogatásról szóló, 2008. április 2-i 2008/716/EK bizottsági határozat (HL L 238., 2008.9.5., 27. o.).

([34]) A Törvényszék 2010. március 3-i ítélete, *Freistaat Sachsen és társai* kontra *Bizottság*, T-102/07 és T120/07 egyesített ügyek, EU:T:2010:62, 106. pont.

([35]) Amint később kiderült, a HelB egyre növekvő negatív saját tőkét könyvelhetett el, amelynek értéke -3,3 millió EUR volt 2009-ben, -6,6 millió EUR 2010-ben, -12,7 millió EUR 2011-ben, -14,6 millió EUR 2012-ben, -15,9 millió EUR 2013-ban és -22,9 millió EUR 2014-ben.

felhalmozott vesztesége -16,5 millió EUR volt (a 2005-ös -0,1 millió EUR-ról). Semmi kétség nem férhet ahhoz, hogy egy racionális befektető súlyos figyelmeztetést látott volna abban, hogy a vállalat strukturálisan veszteséges volt és nem valószínű, hogy nyereséget fog termelni. E várakozást még inkább indokolttá tette volna a HelB jogelődjei, a HKL Bussiliikenne és az STA pénzügyi nyilvántartásainak vizsgálata. Történetesen e vállalatok egyike sem ért el nyereséget, legalábbis 1999 óta. Ez azt jelenti, hogy a 2010. év nem a hatodik, hanem tulajdonképpen a tizenkettedik egymást követő olyan év volt, amelyben a HelB vagy jogelődjei veszteségesek voltak.

(156) Tegyük fel, hogy a HelB e rossz pénzügyi helyzetével és előéletével tisztában lévő, racionális befektető mindazonáltal úgy vélte volna, hogy megéri mérlegelni, hogy egy új tőkekölcsön jövedelmezővé teheti-e a vállalatot. Finnország úgy tűnik, azt sugallja, hogy ez észszerűen elvárható volt, különösen figyelembe véve, hogy a HelB a jövedelmezőséget javító intézkedéseket hajtott végre 2008 és 2010 között (lásd a (61) preambulumbekezdést).

(157) E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy a szóban forgó beruházási döntés meghozatala előtt e befektető már ismerte volna e jövedelmezőséget javító intézkedések tényleges pénzügyi kimenetelét. 2010, azaz az intézkedések végrehajtása utolsó évének végén a HelB -3,3 millió EUR veszteségről számolt be. Összehasonlításképpen, 2005 és 2007 között, azaz az ezen intézkedések végrehajtását megelőző három évben a HelB átlagos éves vesztesége -2,5 millió EUR volt. Ez azt jelenti, hogy a jövedelmezőséget javító intézkedések végrehajtása után a HelB nemcsak, hogy nem lett nyereséges, de minden eddiginél nagyobb veszteséget termelt. Érdemes megjegyezni, utólagos bölcsességgel, hogy egy évvel később, a 2011-es tőkekölcsön folyósítása ellenére a HelB vesztesége tovább növekedett, -6,1 millió EUR-ra.

(158) Egy racionális befektető azt is vizsgálta volna, hogy annak a vállalatnak, amelyre potenciális beruházása irányul, vissza kell-e fizetnie más tartozásokat is. Megnyugtató lett volna, ha meg tudja állapítani, hogy a HelB teljesíti kötelezettségeit. Egy racionális befektetőt ugyanakkor nem vigasztalta volna, ha megtudja, hogy a HelB egyáltalán nem fizette vissza a 2005-ös tőkekölcsönt. A kölcsön fedezetlen egyenlege 2010 végén (felhalmozott kamattal együtt) 21,6 millió EUR volt. A Bizottság emlékeztet arra, hogy Finnország szerint a 2005-ös tőkekölcsön nyújtásakor a HelB kielégítő hitelképességgel és javuló jövedelmezőségi kilátásokkal rendelkezett. Ha egy állítólagosan jó pénzügyi helyzetben levő vállalat semmit nem fizet vissza a 2005-ös tőkekölcsönből, egy racionális befektető nem várt volna többet egy sokkal rosszabb helyzetben lévő vállalkozástól, mint amilyen a HelB volt 2011-ben.

(159) A Bizottság nem osztja Finnország azon véleményét, hogy a 2005-ös tőkekölcsön vissza nem fizetése nem tekinthető jelentős tényezőnek a 2011-es tőkekölcsön piackonformitásának meghatározásakor. Finnország ezt azon az alapon állítja, hogy a finn jog különös rendelkezéseket tartalmaz a tőkekölcsönökről. Annak oka, hogy a finn jognak való megfelelés garantálásának állítólagos szükségessége miért nem tekinthető tényezőnek a piackonformitás meghatározásában, amint azt a (124) preambulumbekezdés kifejtette a 2005-ös tőkekölcsön tekintetében, megfelelően alkalmazandó a 2011-es tőkekölcsönre. Ezenfelül, a tőkekölcsön nyújtását mérlegelő racionális befektető fontos döntéshozatali kritériumként értékelte volna, hogy az esetleges adósa visszafizetett-e hasonló kölcsönöket a múltban vagy sem.

(160) Ami azt a kérdést illeti, hogy milyen cash flow-t várt volna egy racionális befektető a 2011-es tőkekölcsöntől, érdemes megjegyezni, hogy a kölcsönt csak akkor és annyiban kellett visszafizetni, ha és amennyiben a HelB elegendő nyereséget generál. A Bizottság tehát azt fogja áttekinteni, hogy milyen nyereséggel számolt volna egy racionális befektető a HelB részéről 2011-től.

(161) A (153)–(157) preambulumbekezdésben foglalt elemzés alapján a Bizottság úgy véli, hogy egy szokásos kockázati profillal rendelkező racionális befektető nem várta volna a HelB-től, hogy nyereséget termel, és következésképpen azzal sem számolt volna, hogy bármilyen összegre szert tesz a 2011-es tőkekölcsön után. A HelB aktuális pénzügyi helyzete is megerősíti ezt az elemzést, mivel a HelB továbbra is veszteséges volt, és soha semmit nem fizetett vissza a 2011-es tőkekölcsönből. Végső soron a város saját tőkévé alakította a kölcsönt, ami – tekintettel a HelB megszüntetett tevékenységeire – ténylegesen a kölcsön leírását jelentette.

(162) Még ha a HelB termelt is volna némi nyereséget, annak egészét nem a 2011-es tőkekölcsön visszafizetésére fordította volna. A HelB-nek először is fedeznie kellett volna a felhalmozott veszteségeinek és tőkekölcsöneinek egyenlegét (2010. december 31-én -0,6 millió EUR), és ha ezt követően még mindig marad felesleg, annak majdnem 80 %-át a 2005-ös tőkekölcsön visszafizetésére kellett volna fordítania. Ennek oka, hogy a tőkekölcsönöket arányosan kellett visszafizetni, és a 2005-ös tőkekölcsön (ideértve a felhalmozott kamatot), durván 80 %-át tette ki a két (azaz a 2005-ös és a 2011-es) tőkekölcsön teljes egyenlegének. Más szóval, az 5,8 millió EUR összegű 2011-es tőkekölcsön törlesztésének érdekében a HelB-nek legalább 28 millió EUR profitot kellett volna termelnie, mivel fedeznie kellett

volna a -0,6 millió EUR tőkehiányt és vissza kellett volna fizetnie a 2005-ös tőkekölcsönt (2010 végén 21,6 millió EUR a felhalmozott kamatokkal együtt). Ráadásul, a HelB-nek a 2011-es tőkekölcsön tekintetében felhalmozott kamatokat is vissza kellett volna fizetnie. Összehasonlításképpen, működésének első hat évében, 2010-ig, a HelB összesen nettó -16,3 millió EUR veszteséget generált.

(163) Amint a (161) preambulumbekezdésben kifejtésre került, egy racionális befektető szempontjából a 2011-es tőkekölcsön után a jövőben várható visszafizetett összegek értéke nulla lett volna. Mivel e beruházás NPV-je megegyezik az eredeti beruházási kiadás (azaz maga a kölcsön) és a későbbi törlesztések összegével, így tehát -5,8 millió EUR-t tesz ki. Még ha feltételezzük is, hogy a HelB termelt volna némi nyereséget, az semmiképpen sem lett volna elég a teljes kölcsön visszafizetéséhez (lásd a (162) preambulumbekezdést). Ilyen esetben a beruházás NPV-je továbbra is negatív lett volna. Tekintve, hogy az NPV-elemzés döntéshozatali szabálya az, hogy i. akkor szabad befektetni, ha az NPV nagyobb, mint nulla, és ii. nem szabad befektetni, ha az NPV negatív, a Bizottság megállapítja, hogy egy racionális befektető nem adott volna tőkekölcsönt a HelB részére 2011 januárjában.

(164) Finnország azzal érvel, hogy a 2011-es tőkekölcsönt nem szabad egy feltételezett új befektető által nyújtott kölcsönnel összevetve értékelni, hanem inkább egy régóta fennálló csoporttulajdonos által a 100 %-os tulajdonában álló leányvállalat részére a tőkéje védelmében nyújtott tőkeinjekciónak kell tekinteni.

(165) A város mint részvényes (és hitelező) HelB-nek való korábbi gazdasági kitettségét valóban figyelembe kell venni annak vizsgálatakor, hogy a szóban forgó tőkekölcsön összhangban van-e a piaci feltételekkel ([36]). Ilyen előzetes kitettség figyelembe vehető a kontrafaktuális forgatókönyvek keretében, például az érintett beruházástól várható hozam és a kontrafaktuális forgatókönyv szerint várható hozam összevetésével. Ilyen kontrafaktuális forgatókönyv lehet például a vállalat értékesítése, az eszközök értékesítése, a felszámolás, a szerkezetátalakítás vagy a magántőke emelése. Ha ezen alternatív forgatókönyvek bármelyike magasabb várható nyereséget vagy alacsonyabb várható veszteséget biztosít, mint a kiválasztott forgatókönyv, a piaci tulajdonos amellett az alternatíva mellett döntött volna.

(166) A város nem vetette össze a 2011-es tőkekölcsön hozamát semmilyen alternatív forgatókönyv szerinti hozammal. Ezenfelül Finnország sem érvelt azzal, hogy a kölcsön juttatta volna a várost a legnagyobb hozamhoz. A város így a szóban forgó beruházási döntést anélkül hozta meg, hogy meggyőződött volna arról, az kedvezőbb-e, mint a többi elérhető alternatíva. Akárhogy is, egy racionális, előzetes kitettséggel rendelkező befektető nem így járt volna el.

(167) A város által átadott összehasonlítás hiányában a Bizottság saját értékelését folytatta le. Először is, a Bizottság megjegyzi, hogy a vállalati részvények 100 %-ával rendelkező részvényes érdekei valóban eltérhetnek egy előzetes kitettséggel nem rendelkező befektetőétől; ugyanakkor, még egy ilyen részvényes sem finanszírozta volna korlátlanul a leányvállalatát, előbb vagy utóbb elvárt volna hozamot a beruházása után.

(168) Amikor a város a 2011-es tőkekölcsönt folyósította, a HelB és jogelődei már legalább 12 egymást követő évben nem voltak nyereségesek, és a jövedelmezőség növekedésére nem volt valós kilátás (lásd a (155) preambulumbekezdést). Ráadásul, jóllehet a város korábban legalább 30,8 millió EUR-t befektetett „alapítási kölcsön" és eszközvásárlási kölcsön formájában, évről-évre a tőkéje felélését tapasztalhatta. 2010-re a város kumulált tőkehiánya a HelB-be és a jogelődeibe történt beruházások után -21,7 millió EUR-t ért el ([37]). Kétséges, hogy bármely racionális részvényes folytatta volna leányvállalata finanszírozását ilyen körülmények között.

(169) Számszerűsítve, a 2011-es tőkekölcsön azon hozama, amelyet egy racionális piaci befektető észszerűen várhatott volna, −5,8 millió EUR volt (lásd a (163) preambulumbekezdést). Ugyanakkor nem ez az egyetlen tényező, amelyet egy részvényes (különösen egy vállalat részvényeinek 100 %-ával rendelkező részvényes) figyelembe vett volna. E részvényes tekintettel lett volna a várható jövőbeli tőkenyereségre/veszteségre. E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy ha a HelB továbbra is a 2005 és 2010 között rögzített átlagos ütemben éli fel a tőkéjét, a város további -2,7 millió EUR tőkét veszített volna évente a beruházást követően. A város ténylegesen ennél jóval többet, átlagosan évi -4,1 millió EUR-t vesztett 2011 és 2014 között.

([36]) Lásd: a Bíróság 2014. április 3-i ítélete, *ING Groep NV*, C-224/12 P, ECLI:EU:C:2014:213, 29–37. pont.

([37]) A HKL Bussiliikenne nettó eszközeinek értéke az 1999-es 9 millió EUR-ról 2004-re 3,6 millió EUR-ra csökkent, a HelB nettó eszközeinek értéke pedig a 2005-ös 9,7 millió EUR-ról -6,6 millió EUR-ra 2010-ben.

(170) A Bizottság most a HelB értékesítésében álló alternatív forgatókönyvet tekinti át. Ebben az esetben a városnak szokásosan elhanyagolható költségei merültek volna fel az értékesítési folyamattal összefüggésben. Emellett elvesztette volna a 2005-ös tőkekölcsönt is. Ezt a kölcsönt ugyanakkor valószínűleg amúgy sem fizették volna vissza, minthogy ténylegesen sem fizették vissza (lásd a (158) preambulumbekezdést). A város elvesztette volna az eszközvásárlási kölcsönt is, amelynek fedezetlen egyenlege 2010 végén -13,1 millió EUR volt, amelyből a HelB évente 0,6 millió EUR-t fizetett vissza. Észszerűen nem lehetett várni, hogy az eszközvásárlási kölcsönt teljesen visszafizessék (a HelB ténylegesen mindössze 2,4 millió EUR-t fizetett vissza, mielőtt a város leírta volna a kölcsönt). Mindazonáltal, még azon valószínűtlen esemény bekövetkezése esetén is, hogy a HelB továbbra is törleszti a kölcsönt, a várható tőkeveszteségek meghaladták volna a kapcsolódó bevételeket (lásd az előző preambulumbekezdést). Mindent összevéve, az értékesítési forgatókönyv többletköltsége a jelenlegi forgatókönyvhöz képest teljes bizonyossággal 0-ra becsülhető.

(171) Másfelől e forgatókönyv szerint a város megkapta volna az értékesítés bevételét. A Bizottság nem rendelkezik a HelB 2011. januári értékének pontos becslésével. Ugyanakkor az értékelés alkalmazásában nem szükséges a pontos eladási értéket megállapítani. Elegendő azt igazolni, hogy az értékesítésből várható bevételek meghaladnák az alapforgatókönyv szerinti hozamot, azaz a -5,8 millió EUR-t (lásd a (163) preambulumbekezdést).

(172) 2015 szeptemberében az Inspira Oy, egy, a város által megbízott szakértő felmérése a HelB értékét 11,6 millió EUR és 25,6 millió EUR között adta meg (az értékmegállapítási módszer függvényében). 2015 decemberében a város 24,2 millió EUR-ért adta el a HelB-t. A Bizottság megjegyzi, hogy a HelB nettó eszközeinek értéke, amely a vállalat értékét jelzi, 16,3 millió EUR-val alacsonyabb volt 2014 decemberében, mint 2010 decemberében. Emellett a HelB pénzügyi kilátási is romlottak, mivel a vállalat -7 millió EUR veszteségről számolt be 2014-ben (ami a korábbi évhez képest további veszteségnövekedést jelentett), illetve -3,3 millió EUR-ról 2010-ben (amely összeg mérséklődött az előző évhez képest). Tekintettel erre feltételezhető, hogy a HelB értéke a 2011-es tőkekölcsön nyújtásakor magasabb volt, mint az az összeg, amelyért a vállalatot eladták. Akárhogy is, kétség sem férhet ahhoz, hogy a város legalább némi bevételt remélhetett volna a HelB 2011. januári értékesítéséből. Ez elegendő annak megállapításához, hogy az értékesítési forgatókönyv szerint a várható hozam magasabb volt, mint a tényleges kölcsönzési forgatókönyv esetében. Következésképpen, a 2011-es tőkekölcsön nem felelt meg a piacnak, még a város korábbi gazdasági kitettségét figyelembe véve sem.

(173) Az előző preambulumbekezdésben levont következtetés sérelme nélkül, még ha a 2011-es tőkekölcsön a legjobb alternatíva is lett volna a város számára (bár nem ez a helyzet), akkor sem felelt volna meg a piacnak, mivel nem piaci feltételek mellett nyújtották. Ennek oka, hogy a 2008. július 1-jén hatályba lépett, ezért a 2011-es tőkekölcsönre alkalmazandó, a referencia-kamatlábakról szóló 2008. évi közlemény ([38]) szerint egy 2011 januárjában egy HelB-hez hasonló, nehéz helyzetben lévő (CCC vagy annál alacsonyabb minősítésű), biztosítékot nem adó vállalatnak nyújtott hagyományos kölcsön piaci kamatlábának helyettesítő értéke 11,49 % volt (1,49 %-os alapkamat plusz 1 000 bázispont felár). Ez jóval magasabb, mint a ténylegesen alkalmazott, 6 %-os kamatláb. A helyettesítő kamatlábnak valójában még magasabbnak kellene lennie, hogy figyelembe vegye a tőkekölcsön kvázisajáttőke-jellegével összefüggő további kockázatot.

(174) Finnország benyújtotta egy olyan szakértő tanulmányát, amely a HelB-nek folyósított hátrasorolt kölcsönök piackonform voltát értékelte. A tanulmány a 2011-es és 2012-es tőkekölcsönt vizsgálja. A szakértő megállapította, hogy az e kölcsönökre felszámított 6 %-os kamat piaci alapúnak tekinthető. A Bizottság megjegyzi ugyanakkor, hogy a tanulmányt 2015. június 8-án készítették, azaz jóval azt követően, hogy a város meghozta a szóban forgó kölcsönök nyújtásával kapcsolatos döntést. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően azt, hogy a beavatkozás összhangban áll-e a piaci feltételekkel, előzetesen, a beavatkozásra vonatkozó döntés időpontjában rendelkezésre álló információkat figyelembe véve kell megvizsgálni ([39]). A tanulmányt utólag készítették el, ezért nem fogadható el a piackonformitás jogszerű bizonyítékaként.

(175) A Bizottság mindazonáltal megvizsgálta a tanulmányt, és úgy ítéli meg, hogy nem fogadható el a piackonformitás bizonyítékaként, a következő okokból. Először is, a HelB minősítését a 2010 és 2012 közötti hároméves időszakban becsli meg, így nem tükrözi a valóságnak megfelelően a vállalatnak a kölcsönzés pontos időpontjában fennálló pénzügyi helyzetét. Másodszor, a vizsgált kölcsönöket hátrasorolt piaci kölcsönökből álló mintával veti össze. A referenciacsoport ugyanakkor a magasabb minősítésű adósok felé tolódik el, ezért alulbecsli a medián piaci kamatlábat ([40]). Akárhogy is, a HelB-nek nyújtott tőkekölcsönöket terhelő kamatláb még mindig alacsonyabb, mint ez az alulbecsült medián kamatláb (6,9 %), amit nem indokolnak. Végezetül a tőkekölcsönök kamatlába

([38]) Lásd a 23. lábjegyzetet.

([39]) A Bíróság 2012. június 5-i ítélete, *Bizottság* kontra *EDF*, C-124/10 P, ECLI:EU:C:2012:318, 83., 84., 85. és 105. pont; a Bíróság 2002. május 16-i ítélete, *Franciaország* kontra *Bizottság (Stardust)*, C-482/99, ECLI:EU:C:2002:294, 71. és 72. pont; a Törvényszék 1998. április 30-i ítélete, *Cityflyer Express* kontra *Bizottság*, T-16/96, ECLI:EU:T:1998:78, 76. pont; a Törvényszék 2015. június 25-i ítélete, *Servizi assicurativi del commercio estero SpA (SACE) és Sace BT SpA kontra Bizottság*, T-305/13, ECLI:EU:T:2015:435, 183. pont, amelyet megerősített a Bíróság 2017. november 23-i ítélete, C-472/15 P, ECLI:EU:C:2017:885, 108. és 109. pont.

([40]) Közelebbről, a mintába 8 BB-/Ba3 (azaz magasabb) minősítésű kölcsönt vettek fel és csak két CCC+/Caa1 (azaz alacsonyabb minősítésűt), ami csökkenti a referenciacsoport medián kamatlábát.

alacsonyabb, mint a 2011-ben és 2012-ben kibocsátott kötvények medián szelvénykamatlába, míg a kötvények kielégítési sorrendben betöltött helye szokásosan magasabb, mint a hátrasorolt kölcsönöké, így tehát kevésbé kockázatosak. Következésképpen, attól eltekintve, hogy a tanulmány utólag készült, ami önmagában is elegendő ahhoz, hogy elutasítsák jogszerű bizonyítékként figyelembevételét, nem ad pontos becslést a tőkekölcsönök piackonform kamatlábáról.

(176) Az előző értékelés alapján a Bizottság megállapítja, hogy a 2011-es tőkekölcsön jogellenes gazdasági előnyhöz juttatta a HelB-t.

(177) A Bizottság a (163) preambulumbekezdésben azt állapította meg, hogy egy racionális befektető nem folyósította volna a kölcsönt a HelB-nek 2011 januárjában. Más szóval, a HelB nem jutott volna ilyen kölcsönhöz a piacon, semmilyen feltétellel. Ennek oka, hogy bármekkora is a kiszabott kamatláb, az e kölcsönnyújtásban álló beruházás NPV-je mindig negatív lett volna. A HelB-től észszerűen nem volt várható, hogy elegendő nyereséget generáljon e kölcsön visszafizetéséhez, tekintettel nehéz pénzügyi helyzetére. A Törvényszék úgy döntött, hogy egy olyan helyzetben, amikor a kölcsönvevő kényes pénzügyi helyzetben van forgalmának csökkenése, negatív saját tőkéje és amiatt, hogy nem tudja a kölcsön teljes összegét saját forrásokból visszafizetni, a kölcsönbe ágyazott gazdasági előny a kölcsönvett pénzeszközök teljes összegével lehet egyenlő ([41]). Erre tekintettel a 2011-es tőkekölcsön jelentette gazdasági előny megegyezik a kölcsön teljes összegével.

9.3.3. *Következtetés az állami támogatás meglétéről*

(178) A fentiek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a 3. intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül. A támogatás összege a kölcsön teljes összegének felel meg, azaz 5,8 millió EUR. A támogatás odaítélésének napja megegyezik a kölcsön nyújtásának napjával, azaz 2011. január 31.

9.4. **A 4. intézkedés – a HelB javára nyújtott 2012-es tőkekölcsön**

9.4.1. *Állami források és betudhatóság, szelektivitás, a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatás*

(179) Az állami forrásokra és a betudhatóságra (lásd a (85) preambulumbekezdést), a szelektivitásra (lásd a (86) preambulumbekezdést), a versenyre és a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatásra (lásd a (117) preambulumbekezdést) vonatkozóan az 1. intézkedésnél levont következtetések megfelelően alkalmazandók erre az intézkedésre is.

9.4.2. *Gazdasági előny fennállása*

(180) Először is, Finnország azt állítja, hogy mivel a 2012-es tőkekölcsönt a panasz 2011. októberi benyújtását követően ítélték oda, a városi képviselő-testület előírta, hogy a 2012-es tőkekölcsönt piaci feltételekkel folyósítsák. Ez alapján Finnország szerint a kölcsön nem tartalmaz támogatást. Ezt az állítást Finnország semmilyen bizonyítékkal vagy részletes indokolással nem támasztotta alá. Azt a Bizottság értékelése sem erősíti meg (lásd alább). Ezért tehát az állítást el kell utasítani.

(181) A 2012-es tőkekölcsönt ugyanolyan feltételekkel nyújtották, mint a 2011-es tőkekölcsönt. Közelebbről, 6 %-os kamat terhelte, nem fedezte semmilyen biztosíték, a visszafizetése az elegendő nyereség rendelkezésre állásától függött, minden más tartozás mögé sorolták, és határozatlan volt a futamideje. Finnország megerősítette, a 2012-es tőkekölcsön általános feltételei ugyanazok voltak, mint a 2011-es tőkekölcsöné.

(182) A 2012-es tőkekölcsön nyújtása előtt a város egyáltalán nem végzett beruházásbecslést, és nem folytatta le a beruházás várható pénzügyi kimenetelének e becsléssel egyenértékű értékelését sem.

(183) A 2012-es kölcsönt magánszereplők részvétele nélkül nyújtották, tehát annak a piaci feltételeknek való megfelelését nem lehet közvetlenül értékelni. Finnország nem adott meg összehasonlítható piaci ügyleteket (lásd a (149)–(150) preambulumbekezdést), és a Bizottság sem talált semmilyen megfelelő piaci referenciaértéket. Ezért, mint a 2011-es tőkekölcsön esetében is, a Bizottságnak más értékelési módszerekhez kell folyamodnia, ez pedig az NPV-elemzés.

([41]) A Törvényszék 2018. február 1-jei ítélete, *Larko Geniki Metalleftiki kai Metallourgiki AE kontra Bizottság*, T-423/14, ECLI:EU:T:2018:57, 193. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat.

(184) A HelB 2012-es tőkekölcsön nyújtásának idején fennálló pénzügyi helyzete még rosszabb volt annál, mint amikor a 2011-es tőkekölcsönt kapta. 2011 végén a HelB -6,1 millió EUR veszteséget könyvelt el (ami nőtt a 2010-es -3,3 millió EUR-hoz viszonyítva) és -12,7 millió EUR negatív saját tőkét (ami szintén nőtt a 2010-es -6,6 millió EUR-hoz képest). A vállalat a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült. Ugyanígy, a HelB 2012. májusi pénzügyi kilátásai még rosszabbak voltak, mint 2011 januárjában, amikor az előző kölcsönt kapta. Ennek az az oka, hogy a kumulált hiánya tovább nőtt a 2011-ben rögzített veszteség miatt, így tehát 2011 volt a tizenharmadik egymást követő év, amikor a HelB vagy jogelődei veszteséget termeltek.

(185) mivel a HelB pénzügyi helyzete és pénzügyi kilátásai tovább romlottak, a (161) preambulumbekezdésben a 2011-es tőkekölcsönt illetően levont következtetést a fortiori a 2012-es tőkekölcsönre is alkalmazni kell. Így tehát egy szokásos kockázati profillal rendelkező racionális befektető nem várta volna a HelB-től, hogy nyereséget termel, és következésképpen azzal sem számolt volna, hogy bármilyen összegre szert tesz a 2012-es tőkekölcsön után. Ezt a későbbi események meg is erősítették, mivel a HelB soha semmit nem fizetett vissza a 2012-es tőkekölcsönből, és a város végső soron saját tőkévé alakította a kölcsönt, ami – tekintve, hogy a HelB beszüntette tevékenységét – ténylegesen a kölcsön leírását jelentette.

(186) Ráadásul, 2012 májusában a városhoz még mindig nem érkezett be kifizetés sem a 2005-ös tőkekölcsön, sem a 2011-es tőkekölcsön után. E kölcsönök fedezetlen egyenlege 2011-végén (a felhalmozott kamattal együtt) 28,4 millió EUR-t tett ki (azaz 6,8 millió EUR-val többet, mint 2010 végén). Következésképpen, a 2012-es tőkekölcsön visszafizetése érdekében a HelB-nek legalább 37,3 millió EUR nyereséget kellett volna generálnia, először is, hogy fedezze a tőkehiányt ([42]) (-0,9 millió EUR 2011 végén), majd arányosan visszafizesse a 2005-ös és 2011-es tőkekölcsönt (28,4 millió EUR a felhalmozott kamatokkal 2011 végén), a 2012-es tőkekölcsön 8 millió EUR összegével együtt. Így a 2012-es tőkekölcsön visszafizetéséhez szükséges jövőbeni nyereség 9,3 millió EUR-val meghaladta a 2011-es tőkekölcsön esetében szükségest (lásd a (162) preambulumbekezdést).

(187) Tekintettel arra, hogy a 2012-es tőkekölcsönből várható jövőbeni visszafizetések értéke nullával egyenlő, e beruházás NPV-je megegyezik az eredeti beruházási kiadás (azaz maga a kölcsön) és a későbbi törlesztések összegével, így tehát -8 millió EUR-t tesz ki. Még ha a HelB termelt is volna némi nyereséget, az semmiképpen sem lett volna elég a teljes kölcsön visszafizetéséhez (lásd a (186) preambulumbekezdést). Ilyen esetben a beruházás NPV-je továbbra is negatív lett volna. Ennek alapján, figyelembe véve az NPV-elemzés döntéshozatali szabályait (lásd a (163) preambulumbekezdést), a Bizottság megállapítja, hogy egy racionális befektető nem adott volna tőkekölcsönt a HelB részére 2012 májusában.

(188) Ami Finnország azon érvét illeti, hogy a 2012-es tőkekölcsön indokolt részvényesi finanszírozási intézkedés volt, amelyet a 100 %-os tulajdonban álló leányvállalat likviditásának garantálása érdekében hoztak, a 2011-es tőkekölcsön tekintetében a (165)–(172) preambulumbekezdésben megfogalmazott értékelést megfelelően alkalmazni kell a 2012-es tőkekölcsönre, az alábbiakban részletesen kifejtettek szerint.

(189) Amikor a város a 2012-es tőkekölcsönt folyósította, a HelB és jogelődei már legalább 13 egymást követő évben nem voltak nyereségesek, és a jövedelmezőség növekedésére nem volt valós kilátás (lásd a (184) preambulumbekezdést). Ráadásul, jóllehet a város korábban legalább 36,6 millió EUR-t befektetett „alapítási kölcsön", eszközvásárlási kölcsön és a 2011-es tőkekölcsön formájában, évről-évre a tőkéje felélését tapasztalhatta. 2011-re a város kumulált tőkehiánya a HelB-be és a jogelődeibe történt beruházások után -27,8 millió EUR-t ért el ([43]). Kétséges, hogy bármely racionális részvényes folytatta volna leányvállalata finanszírozását ilyen körülmények között.

(190) Számszerűsítve, a 2012-es tőkekölcsön azon hozama, amelyet egy racionális piaci befektető észszerűen várhatott volna, -8 millió EUR volt (lásd a (187) preambulumbekezdést). Ugyanakkor nem ez az egyetlen tényező, amelyet egy részvényes (különösen egy vállalat részvényeinek 100 %-ával rendelkező részvényes) figyelembe vett volna. E részvényes tekintettel lett volna a várható jövőbeli tőkenyereségre/veszteségre. E tekintetben a Bizottság megjegyzi, hogy ha a HelB továbbra is a 2005 és 2011 között rögzített átlagos ütemben éli fel a tőkéjét, a város további -3,2 millió EUR tőkét veszített volna évente a beruházást követően. A város ténylegesen ennél még többet is, átlagosan évi -3,4 millió EUR-t vesztett 2012 és 2014 között.

(191) A 2011-es tőkekölcsönhöz hasonlóan, a Bizottság most a HelB értékesítésében álló alternatív forgatókönyvet tekinti át. Ebben az esetben a városnak szokásosan elhanyagolható költségei merültek volna fel az értékesítési folyamattal összefüggésben. Emellett elvesztette volna a 2005-ös és a 2011-es tőkekölcsönt is. E kölcsönöket ugyanakkor valószínűleg amúgy sem fizették volna vissza, minthogy ténylegesen sem fizették vissza őket (lásd a (158) és a (161) preambulumbekezdést). A város elvesztette volna az eszközvásárlási kölcsönt is, amelynek fedezetlen egyenlege 2011 végén -12,5 millió EUR volt, amelyből a HelB évente 0,6 millió EUR-t fizetett vissza. Észszerűen nem lehetett

([42]) A kumulált hiány és a tőkekölcsönök összege.

([43]) A HKL Bussiliikenne nettó eszközeinek értéke az 1999-es 9 millió EUR-ról 2004-re 3,6 millió EUR-ra csökkent, a HelB nettó eszközeinek értéke pedig a 2005-ös 9,7 millió EUR-ról -12,7 millió EUR-ra 2011-ben.

várni, hogy az eszközvásárlási kölcsönt teljesen visszafizessék (a HelB ténylegesen mindössze 1,8 millió EUR-t fizetett vissza, mielőtt a város leírta volna a kölcsönt). Mindazonáltal, még azon valószínűtlen esemény bekövetkezése esetén is, hogy a HelB továbbra is törleszti a kölcsönt, a várható tőkeveszteségek meghaladták volna a kapcsolódó bevételeket (lásd az előző preambulumbekezdést). Mindent összevéve, az értékesítési forgatókönyv többletköltsége a jelenlegi forgatókönyvhöz képest teljes bizonyossággal 0-ra becsülhető.

(192) Másfelől, e forgatókönyv szerint a város megkapta volna az értékesítés bevételét. A Bizottság nem rendelkezik a HelB 2012. májusi értékének pontos becslésével. Ugyanakkor az értékelés alkalmazásában nem szükséges a pontos eladási értéket megállapítani. Elegendő azt igazolni, hogy az értékesítésből várható bevételek meghaladnák az alapforgatókönyv szerinti hozamot, azaz a -8 millió EUR-t (lásd a (187) preambulumbekezdést).

(193) A (172) preambulumbekezdésben említettek szerint 2015 szeptemberében a HelB értékét 11,6 millió EUR és 25,6 millió EUR közé becsülték, és 2015 decemberében a város 24,2 millió EUR-ért adta el a HelB-t. A Bizottság megjegyzi, hogy a HelB nettó eszközeinek értéke, amely a vállalat értékét jelzi, 10,2 millió EUR-val alacsonyabb volt 2014 decemberében, mint 2011 decemberében. Emellett a HelB pénzügyi kilátási is romlottak, mivel a vállalat -7 millió EUR veszteségről számolt be 2014-ben (ami az előző évhez képest további 7,1 millió EUR veszteségnövekedést jelentett), illetve -6,1 millió EUR-ról 2010-ben (ami az előző évhez képest további 3,3 millió EUR veszteségnövekedést jelentett). Tekintettel erre feltételezhető, hogy a HelB értéke a 2012-es tőkekölcsön nyújtásakor magasabb volt, mint az az összeg, amelyért a vállalatot eladták. Akárhogy is, kétség sem férhet ahhoz, hogy a város legalább némi bevételt remélhetett volna a HelB 2012. májusi értékesítéséből. Ez elegendő annak megállapításához, hogy az értékesítési forgatókönyv szerint a várható hozam magasabb volt, mint a tényleges kölcsönzési forgatókönyv esetében. Következésképpen, a 2012-es tőkekölcsön nem felelt meg a piacnak, még a város korábbi gazdasági kitettségét figyelembe véve sem.

(194) Az előző preambulumbekezdésben levont következtetés sérelme nélkül, még ha a 2012-es tőkekölcsön a legjobb alternatíva is lett volna a város számára (bár nem ez a helyzet), akkor sem felelt volna meg a piacnak, mivel nem piaci feltételek mellett nyújtották. Ennek oka, hogy a 2008. július 1-jén hatályba lépett, ezért a 2012-es tőkekölcsönre alkalmazandó, a referencia-kamatlábakról szóló 2008. évi közlemény ([44]) szerint egy 2012 májusában egy HelB-hez hasonló, nehéz helyzetben lévő (CCC vagy annál alacsonyabb minősítésű), biztosítékot nem adó vállalatnak nyújtott hagyományos kölcsön piaci kamatlábának helyettesítő értéke 11,67 % volt (1,67 %-os alapkamat plusz 1 000 bázispont felár). Ez jóval magasabb, mint a ténylegesen alkalmazott, 6 %-os kamatláb. A helyettesítő kamatlábnak valójában még magasabbnak kellene lennie, hogy figyelembe vegye a tőkekölcsön kvázisajáttőke-jellegével összefüggő további kockázatot.

(195) A (174)–(175) preambulumbekezdésben kifejtett értékelés szerint a Finnország által a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsönt illetően benyújtott tanulmány nem fogadható el a kölcsönök piackonform voltának jogszerű bizonyítékaként.

(196) A fentiek alapján a Bizottság megállapítja, hogy a 2012-es tőkekölcsön jogellenes gazdasági előnyhöz juttatta a HelB-t. A támogatás a kölcsön teljes összegével egyenértékű, a (177) preambulumbekezdésben megfogalmazott okokból.

9.4.3. *Következtetés az állami támogatás meglétéről*

(197) A fentiek fényében a Bizottság úgy véli, hogy a 4. intézkedés a Szerződés 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül. A támogatás összege a kölcsön teljes összegének felel meg, azaz 8 millió EUR. A támogatás odaítélésének napja megegyezik a kölcsön nyújtásának napjával, azaz 2012. május 23.

9.5. **Átfogó következtetések a támogatás meglétével kapcsolatban**

(198) A (78)–(197) preambulumbekezdésben foglalt értékelés fényében a Bizottság megállapítja, hogy az 1., a 2., a 3. és a 4. intézkedés (eszközvásárlási kölcsön és tőkekölcsönök) az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, teljes összegük pedig 54 231 850 EUR.

10. A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE A BELSŐ PIACCAL

(199) Amennyiben az 1., a 2., a 3. és a 4. intézkedés az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak minősül, a Bizottságnak vizsgálnia kell, hogy a támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítható-e.

([44]) Lásd a 23. lábjegyzetet.

(200) Az ítélkezési gyakorlat szerint a tagállamnak kell megjelölnie azokat a lehetséges okokat, amelyek alátámasztják a támogatás belső piaccal való összeegyeztethetőségét, és a tagállamnak kell igazolnia, hogy az összeegyeztethetőség feltételei fennállnak ([45]). Finnország ugyanakkor úgy véli, hogy az érintett intézkedések nem minősülnek állami támogatásnak, ezért nem terjesztett elő összeegyeztethetőségi indokokat.

(201) A Bizottság mindazonáltal megvizsgálta a támogatás összeegyeztethetőségét.

(202) mivel a HelB és jogelődei a személyszállítás terén tevékenykednek, a Bizottság először is azt vizsgálta, hogy az 1191/69/EGK, illetve az 1370/2007/EK rendelet ([46]) alkalmazható lenne-e ebben az ügyben. Az 1191/69/EGK rendelet állapította meg a szárazföldi közlekedés terén teljesített közszolgáltatási kötelezettségre irányadó szabályokat, mielőtt a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról szóló 1370/2007/EK rendelet hatályba lépett. Az 1370/2007/EK rendelet állapítja meg azokat a feltételeket, amelyek mentén a személyszállítási közszolgáltatási szerződésekben és koncessziókban rögzített kompenzáció összeegyeztethetőnek tekinthető a belső piaccal, és mentesül az állami támogatásokra irányadó előzetes bejelentési kötelezettség alól. A Bizottság megjegyzi, hogy a 2002-es eszközvásárlási kölcsön, valamint a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsön a HelB-nek nyújtott adósságfinanszírozási intézkedés, amelyet semmiképpen nem lehet közszolgáltatási kötelezettség ellátásáért fizetett kompenzációnak tekinteni. Ezért a vizsgált intézkedések nem tartoznak az ilyen rendeletek alkalmazási körébe.

(203) A Bizottság azt is megvizsgálta, hogy az EUMSZ 93. cikke megfelelő összeegyeztethetőségi alap lehet-e. Az EUMSZ 93. cikke szabályokat fogalmaz meg a közlekedés összehangolásával és a közlekedés terén teljesítendő közszolgáltatási kötelezettségekkel összefüggésben nyújtott állami támogatások összeegyeztethetőségéről; ez a cikk *lex specialis*nak tekinthető az EUMSZ 106. cikkének (2) bekezdéséhez és 107. cikkének (3) bekezdéséhez képest. A Bíróság kimondta, hogy ez a rendelkezés „*a közlekedési támogatásoknak a belső piaccal való összeegyeztethetőségét csak olyan, jól körülhatárolt esetekben ismeri el, amikor nem sérülnek [az Unió] általános érdekei*” ([47]).

(204) A Bizottság megjegyzi, hogy ahhoz, hogy a támogatás összeegyeztethető legyen a belső piaccal, meg kell felelnie a közlekedés összehangolására irányuló igényeknek. Ahhoz, hogy egy adott intézkedésről úgy lehessen tekinteni, hogy megfelel a közlekedés összehangolására irányuló igényeknek, szükségesnek és a kitűzött céllal arányosnak kell lennie. Állandó határozathozatali gyakorlatában a Bizottság úgy tekintette, hogy a közlekedés összehangolásához nyújtott támogatás akkor egyeztethető össze a belső piaccal a 93. cikk alapján, ha a következő kumulatív feltételek teljesülnek: i. a támogatás közös érdekű célkitűzéshez járul hozzá; ii. a támogatás szükséges és ösztönző hatású; iii. a támogatás arányos; iv. a támogatás vagy a támogatott tevékenység megkülönböztetésmentesen hozzáférhető minden felhasználó számára. Így tehát először is a támogatásnak szükségesnek kell lennie egy közös érdekű célkitűzés eléréséhez, és ösztönző hatásúnak kell lennie, azaz oly módon kell megváltoztatnia a kedvezményezett magatartását, hogy az olyan tevékenységbe fogjon, amelyet nem végezne el a támogatás nélkül, vagy korlátozottan vagy másként végezné el, úgy, hogy a közös érdekű célkitűzés nem teljesülne. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy a 2002-es eszközvásárlási kölcsön, valamint a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsön nem járt semmilyen ösztönző hatással, mivel ezek az intézkedések nem változtatták meg a HelB (vagy jogelődjei) magatartását oly módon, hogy az olyan tevékenységbe kezdett volna, amelyet nem végzett volna el a támogatás nélkül. Tekintve, hogy a fent vázolt feltételek kumulatívak, ez elegendő annak megállapításához, hogy a vizsgált intézkedést a 93. cikk alapján nem lehet összeegyeztethetőnek nyilvánítani a belső piaccal.

(205) A Bizottság azt is vizsgálta, hogy az EUMSZ 107. cikkének (2) és (3) bekezdésében foglalt kivételeket fel lehetne-e használni a támogatás összeegyeztethetőségének értékeléséhez. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az EUMSZ 107. cikkének (2) bekezdésében megállapított kivételek (a magánszemély fogyasztóknak nyújtott támogatás, a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás, a Németország felosztása által érintett egyes területek gazdaságának nyújtott támogatás) egyértelműen nem alkalmazhatók. Ugyanezt a következtetést lehet levonni az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének d) és e) pontja vonatkozásában is (a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, a Tanács határozatában megállapított támogatás). Hasonlóképpen az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének a) pontjában foglalt, bizonyos térségek vagy bizonyos ágazatok fejlődésére vonatkozó kivétel sem alkalmazható.

([45]) A Bíróság 1993. április 28-i ítélete, *Olaszország kontra Bizottság*, C-364/90, ECLI:EU:C:1993:157, 20. pont.

([46]) A Tanács 1191/69/EGK rendelete (1969. június 26.) a vasúti, közúti és belvízi közlekedési közszolgáltatás fogalmában benne rejlő kötelezettségek terén a tagállamok tevékenységéről (HL L 156., 1969.6.28., 1. o.); az Európai Parlament és a Tanács 1370/2007/EK rendelete (2007. október 23.) a vasúti és közúti személyszállítási közszolgáltatásról, valamint az 1191/69/EGK és az 1107/70/EGK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2007.12.3., 1. o.).

([47]) Lásd: a Bíróság 1978. október 12-i ítélete, *Bizottság kontra Belgium*, 156/77, ECLI:EU:C:1978:180, 10. pont.

(206) A Bizottság azt is vizsgálta, hogy a szóban forgó intézkedések összeegyeztethetők lehetnek-e a belső piaccal az EUMSZ 107. cikke (3) bekezdésének b) pontja alapján, az „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban" című közleményben ([48]) megfogalmazott válságszabályok szerint. Először is, a Bizottság megjegyzi, hogy a vizsgált támogatást láthatóan nem azért nyújtották, hogy támogassák a finanszírozáshoz való hozzájutást pénzügyi és gazdasági válságban. Finnország nem hozta fel érvként, hogy a HelB a pénzügyi és gazdasági válság miatt nem jutott finanszírozáshoz. Továbbá az ideiglenes keretrendszer 2008. december 17. és 2011. december 31. között volt hatályos. Alkalmazni kellett a csekély összegű támogatásokra, a kezességvállalás és a támogatott kölcsön formájában nyújtott támogatásra, a környezetbarát termékek előállításához nyújtott támogatásra és a kockázatitőke-intézkedésekre. Ami a kölcsönöket illeti, csak a 2011-es tőkekölcsönt nyújtották az ideiglenes keretrendszer alkalmazási időszakán belül. Ugyanakkor 2011. január 1-jétől a nehéz helyzetben lévő vállalkozásoknak nyújtott támogatott kölcsönök nem tartoztak az ideiglenes keretrendszer alkalmazási körébe. Amikor a HelB megkapta a 2011-es tőkekölcsönt, nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült (lásd a (153) preambulumbekezdést). A fentiekre tekintettel a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az ideiglenes keretrendszer nem alkalmazható a vizsgált támogatásra.

(207) A 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja szerint akkor engedélyezhető az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító állami támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekkel ellentétes mértékben. Ennek alkalmazásában a Bizottság a (vizsgált intézkedésekre alkalmazandó) 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban ([49]), illetve a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban ([50]) megállapította azokat a kritériumokat, amelyeket a megmentési és szerkezetátalakítási támogatások vizsgálatánál követni fog. A belső piaccal való összeegyeztethetőség értékelésének tehát ki kell terjednie annak vizsgálatára, hogy az ezen iránymutatásokban megállapított feltételek teljesülnek-e. Tekintettel a HKL Bussiliikenne, az STA és a HelB pénzügyi helyzetére, valamint az érintett intézkedések jellegére (amelyek a kedvezményezett gazdasági életképességének biztosítását voltak hivatottak szolgálni), a Bizottság úgy véli, hogy e támogatást az alkalmazandó megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás alapján kell vizsgálni.

(208) Mind az 1999. évi, mind a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás szerint csak a nehéz helyzetben lévő vállalkozások kaphatnak megmentési és szerkezetátalakítási támogatást. Amint a (105) preambulumbekezdés a 2002-es eszközvásárlási kölcsön vonatkozásában megállapította, a támogatás nyújtásakor a HKL Bussiliikenne nem minősült nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak az 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási támogatás értelmében. Ugyanígy, a 2005-ös tőkekölcsön nyújtásakor a HelB sem volt nehéz helyzetben lévő vállalkozás a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás értelmében, mivel éppen akkor jött létre, és nem volt 2005 előtti pénzügyi előzménye. Ezenfelül a 2004. évi iránymutatás 12. pontja szerint az újonnan alapított vállalkozások még akkor sem jogosultak megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, ha induló pénzügyi helyzetük bizonytalan. Ez akkor fordul elő például, ha egy korábbi vállalkozás felszámolásából új vállalkozás jön létre vagy pusztán átveszi egy ilyen vállalkozás teljes eszközállományát. Elvileg egy vállalkozást a vonatkozó tevékenységi területen elkezdett műveleteitől számított első három éven keresztül tekintenek újonnan alapítottnak. Csak ezen időszak után válik jogosulttá megmentési célú vagy szerkezetátalakítási támogatásra, feltéve ha: a) ezen iránymutatások értelmében egy nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősül, és b) nem tartozik egy nagyobb üzleti csoporthoz, kivéve a megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásban megállapított egyedi feltételek esetén. A HelB tehát nem volt jogosult megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatásra a 2005 és 2007 közötti időszak tekintetében, azaz a műveleteinek első három évében. Ami a 2011-es és 2012-es tőkekölcsönt illeti, a HelB nehéz helyzetben lévő vállalkozásnak minősült a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 10. pontja szerint, legalábbis 2009-től (lásd a (153) preambulumbekezdést), és jogosult volt megmentési vagy szerkezetátalakítási támogatásra az említett időszakban.

(209) A Bizottság ugyanakkor megjegyzi, hogy a megmentési támogatásra az 1999. évi, illetve a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 3.1. pontjában meghatározott feltételek nem teljesülnek egyik vizsgált intézkedés esetén sem. A 2002-es eszközvásárlási kölcsön kivételével az érintett intézkedések nem hitelgarancia vagy kölcsön formájában nyújtott likviditástámogatásból álltak. Közelebbről: a tőkekölcsönök nem hagyományos bankkölcsönök voltak, hanem kvázisajáttőke-instrumentumok. Ezenfelül, a vizsgált intézkedések nem értek véget az első részlet vállalatnak történő folyósításától számított legfeljebb hat hónapon belül, és azokat nem súlyos szociális problémák

([48]) A 2009. február 25-én (HL C 83., 2009.4.7., 1. o.), 2009. október 28-án (HL C 261., 2009.10.31.) és 2009. december 8-án (HL C 303., 2009.12.15., 6. o.) módosított, „Ideiglenes közösségi keretrendszer a finanszírozási lehetőségek elérésének támogatására irányuló állami támogatási intézkedésekhez a jelenlegi pénzügyi és gazdasági válságban" című bizottsági közlemény (HL C 16., 2009.1.22., 1. o.). Az ideiglenes keretrendszer, amelyet 2010 végéig kellett alkalmazni, később meghosszabbításra került, és végül 2011. december 31-én vesztette hatályát (HL C 6., 2011.1.11., 5. o.).

([49]) Lásd a 12. lábjegyzetet.

([50]) Lásd a 9. lábjegyzetet.

indokolták. Végezetül, ezeket az intézkedéseket nem kísérte Finnország azon kötelezettségvállalása, hogy a Bizottság elé terjeszt egy szerkezetátalakítási vagy felszámolási tervet, amint azt a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 25.c) pontja, illetve az 1999. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 23.d) pontja előírja.

(210) A Bizottság megjegyzi, hogy Finnország az érintett intézkedések egyikét sem jelentette be a Bizottságnak az 1999. évi, illetve a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás 3.2. pontjában meghatározott szerkezetátalakítási támogatásként. Mind az 1999. évi, mind a 2004. évi iránymutatás szerint a szerkezetátalakítási támogatás odaítélése szerkezetátalakítási terv végrehajtásától függ, amelyet a Bizottságnak jóvá kell hagynia minden egyedi támogatás esetében. Finnország nem nyújtott be semmilyen szerkezetátalakítási tervet. Azt sem igazolta, hogy teljesült volna az ilyen támogatáshoz szükséges összeegyeztethetőségi feltételek bármelyike is (a hosszú távú életképesség helyreállítása, kompenzációs intézkedések, saját hozzájárulás). A Bizottság ezért megállapítja, hogy a támogatás nem felel meg az 1999. évi, illetve a 2004. évi megmentési és szerkezetátalakítási iránymutatás összeegyeztethetőségi feltételeinek.

Következtetés a támogatás összeegyeztethetőségéről

(211) Következésképpen, a Bizottság megállapítja, hogy a (198) preambulumbekezdésben kifejtett állami támogatás nem egyeztethető össze a belső piaccal.

11. **GAZDASÁGI FOLYTONOSSÁG**

(212) A Szerződés és az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e azt a támogatást, amely a Bizottság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal ([51]). Szintén a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata azt mutatja, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében a támogatás megszüntetése vonatkozásában a tagállamra kirótt kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása.

(213) A Bíróság e tekintetben kimondta, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette az összeegyeztethetetlen támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ([52]).

(214) Emellett, az ítélkezési gyakorlat ([53]) szerint a visszatéríttetési kötelezettség kiterjeszthető az olyan új társaságra, amelyre a szóban forgó társaság átruházta, vagy amelynek értékesítette eszközeinek egy részét, amennyiben az átruházás vagy az értékesítés alapján megállapítható, hogy gazdasági folytonosság áll fenn a két társaság között.

(215) Amint a (45)–(49) preambulumbekezdésben kifejtésre került, a hivatalos vizsgálati eljárás megindítása után a HelB üzleti tevékenységét egy autóbusz-üzemeltető magánvállalatnak (a KAG-csoport részét képező) Viikin Linja Oynak értékesítették, amely ezt követően Helsingin Bussiliikennére változtatta meg a nevét, így lett belőle új HelB.

(216) Így tehát, annak meghatározása érdekében, hogy mely vállalkozással kell visszafizettetni a HelB-nek nyújtott összeegyeztethetetlen támogatást, a Bizottságnak értékelnie kell, hogy van-e gazdasági folytonosság a régi HelB (jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) és a (KAG-csoport részét képező) új HelB között. Ha a két vállalat között megállapítható a gazdasági folytonosság, a támogatást – olyan mértékben, amelyben a régi HelB-vel nem fizettették vissza – a (KAG-csoport részét képező) új HelB-vel kell visszafizettetni.

([51]) Lásd: a Bíróság 1973. július 12-i ítélete, *Bizottság kontra Németország*, 70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. pont.
([52]) A Bíróság 1999. június 17-i ítélete, *Belgium kontra Bizottság*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. és 65. pont.
([53]) A Törvényszék 2012. március 28-i ítélete, Ryanair kontra Bizottság, T-123/09, ECLI:EU:C:2012:164, 155. pont.

(217) A Multimedia-üggyel kapcsolatos ítélkezési gyakorlat ([54]) és a Bizottság gyakorlata ([55]) szerint a támogatás kedvezményezettje és egy olyan vállalkozás közötti gazdasági folytonosság, amelyre a kedvezményezett eszközeit átruházták, több mutató alapján állapítható meg. A következő tényezők vehetők figyelembe: i. az átruházás tárgya (eszközök és források, munkaerő megtartása, eszközcsomag); ii. az átruházási ár; iii. a felvásárló és az eredeti vállalkozás részvényeseinek vagy tulajdonosainak kiléte; iv. az értékesítés időpontja (a vizsgálat, illetve a hivatalos vizsgálati eljárás megindítását vagy a jogerős határozatot követően); az ügylet gazdasági logikája ([56]).

(218) Tekintettel arra, hogy a régi HelB üzleti tevékenységét eladták az új HelB-nek, a Bizottság elemezni fogja a fenti kritériumok alapján, hogy fennáll-e gazdasági folytonosság a régi HelB (jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) és a (KAG-csoport részét képező) új HelB között.

11.1. **Az ügylet hatálya**

(219) A Bizottság emlékeztet arra, hogy a gazdasági folytonosság elkerüléséhez az eszközök és az átadott üzleti tevékenység egyéb elemei az előző társaságnak vagy tevékenységeinek csupán egy részét képviselheti. Minél nagyobb az eredeti vállalkozásnak az új szervezethez átkerülő része, annál nagyobb a valószínűsége, hogy az ezen eszközökhöz kapcsolódó gazdasági tevékenység továbbra is részesül a belső piaccal összeegyeztethetetlen támogatásból ([57]).

(220) Jóllehet Finnország azt állítja, hogy az ügylet eszközértékesítés volt, az ügylet feltételei azt sugallják, hogy valójában a HelB üzleti tevékenységét a vállalkozás folytatásának feltételezésével adták el. A (47)–(48) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint az ügylet hatálya kiterjedt minden olyan eszközre, amelyre az üzleti műveletekhez szükség volt (ideértve a HelB újonnan beszerzett autóbuszflottáját terhelő, részletekben fizetendő tartozást), mind a 918 munkavállalóra ([58]), a „Helsingin Bussiliikenne Oy" márkanévre, minden szerződésre és a kapcsolódó kötelezettségekre (ideértve a szállítási szolgáltatásokra és a garázs létesítményeinek allízingbe adására vonatkozó szerződéseket, de kizárva a 2002-es eszközvásárlási kölcsönt, a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsönt).

(221) Ráadásul a HelB és a Viikin Linja Oy közötti, 2015. december 14-i adásvételi szerződés 2.2. cikke kifejezetten megemlíti, hogy a HelB üzleti tevékenységét e megállapodással összhangban a vállalkozás folytatását feltételezve ruházzák át, míg az adásvételi szerződés 2.3. cikke kimondja, hogy az értékesítés kiterjed minden eszközre, szerződésre és kötelezettségre, amelyek a HelB üzleti tevékenységének folytatásához szükségesek.

(222) Így tehát, ami az ügylet hatályát illeti, az új HelB ténylegesen átvette a régi HelB minden gazdasági tevékenységét, a kapcsolódó eszközökkel jogokkal és kötelezettségekkel együtt. Ezért az új HelB egyszerűen folytatja a régi HelB gazdasági tevékenységét, az ügylet előtti helyzethez képest lényegében ugyanabban a körben.

(223) Emellett a Bizottság megjegyzi, hogy a HelB üzleti tevékenységének értékesítése nem terjedt ki a HelB fennálló kötelezettségeire, amelyek a 2002-es eszközvásárlási kölcsönből, a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsönből erednek, és összesen kb. 54 millió EUR-t tesznek ki (a felhalmozott kamatokkal együtt) ([59]).

([54]) A Bíróság 2003. május 8-i ítélete, *Olaszország és SIM 2 Multimedia kontra Bizottság* C-328/99 és C-399/00 egyesített ügyek, ECLI:EU:C:2003:252.

([55]) A Bizottság határozata (2008. szeptember 17.) a Görögország által végrehajtott N 321/2008., N 322/2008. és N 323/2008. számú – *Vente de certains actifs d'Olympic Airlines/Olympic Airways Services* intézkedésről (HL C 18., 2010.1.23., 9. o.); a Bizottság határozata (2008. november 12.) az Olaszország által végrehajtott N510/2008. számú – *Az Alitalia eszközeinek értékesítése* intézkedésről (HL C 46., 2009.2.25., 6. o.); a Bizottság határozata (2012. április 4.) a Franciaország által végrehajtott, SA.34547. számú – *Reprise de actifs du groupe SERNAM dans le garde de son redressement judiciaire* intézkedésről (HL C 305., 2012.10.10., 10. o.).

([56]) Ezeket a mutatókat először a Törvényszék erősítette meg a 2012. március 28-i Ryanair kontra Bizottság ügyben hozott ítéletében (a Törvényszék 2012. március 28-i ítélete, *Ryanair kontra Bizottság*, T-123/09, ECLI:EU:C:2012:164, 155. pont.), amely helyben hagyta az Alitalia-ügyben hozott határozatot.

([57]) A Bizottság (EU) 2015/1826 határozata (2014. október 15.) a Szlovákia által az NCHZ-nek nyújtott SA.33797 – (2013/C) (korábbi 2013/NN) (korábbi 2011/CP) állami támogatásról (HL L 269., 2015.10.15., 71. o.), 149. pont.

([58]) Az új HelB nem bocsátotta el és vette fel újra a munkavállalókat, hanem munkaszerződésüket egyszerűen átruházta az új HelB-re az adásvételi szerződés 2.6. kikötése értelmében.

([59]) A város 2016. január 13-án mentesítette a régi HelB-t a 2002-es eszközvásárlási kölcsön visszafizetésének kötelezettsége alól, 2015. december 11-én, azaz néhány nappal az üzleti tevékenység értékesítése előtt pedig a tőkekölcsönöket a régi HelB tőkéjévé alakították át.

(224) Finnország ezenfelül kifejezetten elismerte, hogy a régi HelB-nek nem voltak eszközei, kivéve az escrow-számlán meglévő összegeket, valamint azokat, amelyeket az adásvételi szerződésben meghatározott teljesítményalapú kiigazítási mechanizmuson keresztül esetlegesen kaphat (lásd a (46) preambulumbekezdést), és amennyiben a visszafizetendő összeg meghaladná az escrow-számlán meglévő, valamint a teljesítményalapú kiigazítási mechanizmus révén esedékes összegeket, az gyakorlatilag a HelB-vel szembeni fizetésképtelenségi eljáráshoz vezetne.

(225) A Bizottság úgy véli, hogy az a terv, amelynek értelmében a régi HelB-t „üres vázként" meghagynák, kb. 54 millió EUR összegű, azaz az eladási ár kétszeresét is meghaladó kötelezettségekkel, amelyeket nem fedeznek eszközök, egyértelműen azt mutatja, hogy Finnország megkísérelte megkerülni a visszafizettetési kötelezettséget, és arra utal, hogy a régi HelB és az új HelB között gazdasági folytonosság áll fenn.

11.2. **Az átruházási ár**

(226) A (45) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a HelB-t közbeszerzési eljárás nélkül értékesítették, ami általában azt sugallja, hogy az eladási ár nem a piaci árat tükrözi.

(227) A finn hatóságok szerint több hazai és külföldi tömegközlekedési szolgáltatóval felvették a kapcsolatot ([60]) a HelB üzleti tevékenységének értékesítése kapcsán, és egyedül a Viikin Linja Oy autóbusz-üzemeltető magánvállalat tett ajánlatot, amelyben 24 210 193 EUR-t kínált (lásd a (46) preambulumbekezdést).

(228) Ugyanakkor, egy jogi kötőerővel nem rendelkező beruházási memorandum egyszerű megküldése a maga az eladó által előzetesen kiválasztott, potenciális vevők részére önmagában nem egyenértékű a hirdetménnyel kezdeményezett versenytárgyalásos eljárással. Ha az ezen ajánlattételi felhívás címzettjeit nem hivatalosan választják ki, nagy a valószínűsége, hogy nem keresnek meg olyan potenciális vevőket, amelyek hajlandóak lennének magasabb árat fizetni. Ráadásul, az értékesítés versenytárgyalásos eljárás útján történő lebonyolítása garantálja az eljárás objektivitását és átláthatóságát, amelyet könnyen veszélybe sodorhat a Helsinki városa által szervezett, szubjektív, „felmérés"-jellegű eljárás.

(229) A finn hatóságok azzal érvelnek továbbá, hogy a HelB üzleti tevékenységének értékesítéséért kapott ár a város által egy független vállalattól, az Inspira Oytól megrendelt előzetes értékelésen ([61]) alapuló piaci ár volt. Az Inspira Oy három különböző értékmegállapítási módszert alkalmazott, nevezetesen i. a diszkontált cash flow módszert, amely szerint a HelB piaci értéke a 11,6–17,6 millió EUR közötti tartományba esik, ii. a hasonló piaci ügyleteket tükröző szorzókon alapuló módszert, amely ezt az értéket 22,1 millió EUR-ra (a HelB 2014-es EBITDA-ja alapján) ([62]) vagy 23,2 millió EUR-ra becsli (a HelB 2015-ös EBITDA-ja alapján) ([63]), végül iii. az eszközök valós értékén alapuló módszert, amely a HelB üzleti tevékenységének értékét 25,6 millió EUR-ra becsli.

(230) Finnország azt is állítja, hogy még ha el is tekintenénk az escrow-számlán zárolt összegtől és a teljesítményalapú kiigazítási mechanizmustól (lásd a (46) preambulumbekezdést), az eladási ár az értékmegállapítási tartomány felső határához lenne közelebb.

(231) A Bizottság felülvizsgálta az értékmegállapítást, és úgy találta, hogy olyan hibákat tartalmaz, amelyek torzítják a HelB üzleti tevékenységének piaci értékét. A Bizottság megjegyzi, hogy az Inspira Oy maga is úgy írja le az értékmegállapítást mint „az eladási ár szintjének meghatározását szolgáló durva becslést".

(232) Az első alkalmazott módszer (diszkontált cash flow) tekintetében az értékbecslő két forgatókönyvet vizsgált meg. Az első forgatókönyv, amely készpénzgazdálkodási előrejelzésen alapul, 2 %-os állandó növekedéssel számol egy fennmaradó időszakra, ennek nyomán a vállalati érték 17,6 millió EUR. A második forgatókönyv, amely csak az aktuális szerződéseken alapul, feltételezi, hogy 2022 után a vállalat nem generál semmilyen cash flow-t, így a vállalati érték 11,6 millió EUR-ra tehető.

(233) A Bizottság úgy véli, hogy a második forgatókönyv alapjául szolgáló feltevés, nevezetesen, hogy a vállalat nem generál semmilyen cash flow-t 2022 után, túlzottan borúlátó. Tekintve, hogy a vevő nem vette volna át a berendezéseket és a tőkekölcsönöket (kb. 54 millió EUR a felhalmozott kamatokkal együtt), észszerűen nem zárható ki, hogy bizonyos pozitív cash flow-t generálnak hosszabb távon. Ez nem érinti a tőkekölcsönök e határozatban elvégzett értékelését, amely arra a feltevésre épül, hogy e kölcsönök a HelB mérlegében maradnak. Következésképpen, ebben az esetben a cash flow csak akkor állna a befektető rendelkezésére, ha a kölcsönöket már visszafizették.

([60]) Finnország azt állítja, hogy a HelB üzleti tevékenységével kapcsolatos beruházási memorandumot 9 vállalatnak, köztük a panaszosoknak is megküldték.

([61]) Viima-projekt, az eladási árról szóló indoklás, 2015.9.21., Finnország 2016.6.23.-i válaszának IX25. mellékleteként benyújtva.

([62]) 19,6 millió EUR, ha tőzsdén jegyzett vállalatok szorzóit használják.

([63]) 20,6 millió EUR, ha tőzsdén jegyzett vállalatok szorzóit használják.

(234) A Bizottság megjegyzi továbbá, hogy a HelB diszkontrátaként alkalmazott súlyozott átlagos tőkeköltsége (WACC) 7,3 % volt. Amint az értékmegállapításból nyilvánvaló, a diszkontrátát úgy határozták meg, hogy a WACC tőkeköltség-alkotóelemét 5 %-os illikviditási díjjal növelték. Noha az illikviditási díjat valóban használják vállalatok értékének megállapításánál, Finnország nem indokolta, hogy az 5 %-os szint miért tekinthető indokoltnak. Ezzel szemben Finnország elismerte, hogy ez teljesen önkényes volt ([64]). Ez tovább torzíthatta a becsült piaci értéket.

(235) Ami a második alkalmazott módszert (a hasonló piaci ügyleteket tükröző szorzókon alapuló módszert) illeti, az értékmegállapítás a régi HelB 2014-re, illetve 2015-re vonatkozó EBITDA-ját veszi alapul a számításokban, és eltekint attól, hogy a HelB-t értékesítés alatt állt.

(236) A Bizottság úgy véli, hogy a vállalat értékének megállapítása céljából a HelB várható EBITDA-ját és nem a történeti EBITDA-ját kellett volna figyelembe venni. Ha az első értékmegállapítási módszerben alkalmazott várható EBITDA-t vették volna figyelembe, minden egyéb tényező változatlanul hagyása mellett, a vállalat piaci értéke a 22,1–23,2 millió EUR-ról kb. 36 millió EUR-ra emelkedett volna.

(237) Ami a harmadik módszert (az eszközök valós értéke) illeti, a Bizottság megjegyzi, hogy az autóbuszok könyv szerinti értéke (amely a HelB összes befektetett eszközének nagyjából 95 %-át adja) ([65]) 2015. augusztus 31-én 42,6 millió EUR volt. Ebből a 42,6 millió EUR-ból nagyjából 32,7 millió EUR 2015 előtt beszerzett autóbuszokhoz volt köthető, körülbelül 9,9 millió EUR pedig a 2015-ben vásárolt EURO 6 osztályú új autóbuszokhoz. Az értékmegállapítás további 3,4 millió EUR-t is figyelembe vett, amely a 2015 őszén vásárolni tervezett autóbuszoknak tulajdonítható.

(238) A régebbi autóbuszok valós értékét a könyv szerinti nettó értékükre alkalmazott 50 %-os diszkonttényező alapján számították ki (azaz az értékcsökkenési leírást követően). Az 50 %-os ráta önkényes, és egyfelől azzal magyarázható, hogy Finnországban az autóbuszflotta másodlagos piaca gyenge, másfelől pedig az érintett autóbuszok életkorával (átlagosan 7,3 év). Az új autóbuszok (ideértve a 2015 őszén vásárolni tervezett autóbuszokat) valós értékét a könyv szerinti nettó értékükre alkalmazott 30 %-os diszkonttényező alapján számították ki.

(239) A Bizottság úgy véli, hogy az egy évesnél fiatalabb új autóbuszok könyv szerinti értékére alkalmazott 30 %-os diszkonttényező túl magas lehet, ami még inkább nyilvánvaló a jelenleg meg sem vásárolt autóbuszok esetében. A Bizottság emellett úgy tekinti, hogy a régi autóbuszokra alkalmazott 50 %-os diszkonttényező is magas, tekintettel arra, hogy a könyv szerinti értékük már figyelembe veszi az értékcsökkenési leírást. Összehasonlításképpen, ha az új autóbuszokra 10 %-os diszkonttényezőt alkalmaznának, a régi autóbuszokra pedig 30 %-os diszkonttényezőt, a vállalat becsült értéke a 25,6 millió EUR-ról körülbelül 35 millió EUR-ra emelkedne.

(240) Ezenfelül az adásvételi dokumentumok úgy rendelkeztek, hogy a régi HelB mentesítette az új HelB-t az állami támogatásokkal kapcsolatos bármilyen visszatérítési követelés alól (lásd a (46) preambulumbekezdést). Gazdasági szempontból e mentesítés csökkenti a vevő üzleti kockázatát, mivel tényleges biztosítást nyújt a függő kötelezettségekkel szemben. Ekként a vevő további előnyben részesül, amelyet figyelembe kell venni az eladási árban. Ugyanakkor az Inspira Oy általi értékmegállapítás nem veszi figyelembe a mentesítést az eladási ár meghatározásánál.

(241) A (231)–(240) preambulumbekezdésben kifejtett okokból a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a Finnország által benyújtott értékmegállapítás nem tükrözi pontosan a HelB piaci értékét. Ennek, valamint a nyílt, átlátható, megkülönböztetésmentes és feltételekhez nem kötött közbeszerzési eljárás hiányának alapján a Bizottság azt a következtetést vonja le, hogy a HelB üzleti tevékenységéért a vevő által fizetett ár nem tükrözi pontosan a piaci árat.

11.3. **A tulajdonosok kiléte**

(242) A Bizottság megjegyzi, hogy a HelB üzleti tevékenységét Helsinki városa adta el a Viikin Linja Oy autóbusz-üzemeltető magánvállalatnak, amely semmilyen módon nem kapcsolódik a városhoz.

([64]) Finnország 2017. január 13-i beadványa.
([65]) Finnország 2017. január 13-i beadványa.

(243) Ezért, ellenkező bizonyítékok hiányában a Bizottság megállapítja, hogy a HelB Viikin Linja Oyra átruházott üzleti tevékenységének eredeti és új tulajdonosai között nincs kapcsolat.

11.4. **Az ügylet időzítése**

(244) A Bizottság megjegyzi, hogy az ügyletet nem szabad úgy végrehajtani, hogy elkerüljék az állami támogatás visszatérítését, oly módon, amely megkerülné a Bizottság jövőben hozandó esetleges elutasító határozatát ([66]).

(245) A HelB üzleti tevékenységének értékesítését 2015 áprilisában kezdeményezték, azaz majdnem közvetlenül azután, hogy a Bizottság megindította a hivatalos vizsgálati eljárást és tájékoztatta Finnországot az eljárás megindításáról szóló határozatról.

(246) Így tehát a finn állam és Helsinki városa nagyon is tisztában volt annak lehetőségével, hogy a szóban forgó intézkedések jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősülhetnek, ezért vissza kell fizettetni őket.

(247) Ezenfelül, a Bizottság ezen állami támogatási ügyben folytatott vizsgálatát még az értékesítés egyik indokaként is megemlítik ([67]), a készpénzt pedig egy escrow-számlára kell megfizetni biztosítékként, amennyiben a Bizottság az új HelB-re kiterjedő, visszafizettetést elrendelő, elutasító határozatot adna ki.

(248) A Bizottság tehát úgy véli, hogy a HelB üzleti tevékenysége értékesítésének időzítése és a fent említett körülmények egyértelműen mutatják, hogy a HelB üzleti tevékenységének értékesítését úgy alakították, hogy elkerüljék a Bizottság esetleges elutasító határozatának következményeit.

11.5. **Az ügylet gazdasági logikája**

(249) Amikor a Bizottság az ügylet gazdasági logikájával kapcsolatos kritériumot értékeli, azt ellenőrzi, hogy az eszközök felvásárlója az eladóval azonos módon használja-e azokat, vagy hogy épp ellenkezőleg, az eszközöket beépíti saját kereskedelmi stratégiájába, és így olyan szinergiákat hoz létre, amelyek az eszközök felvásárlásához fűződő érdekeit igazolják ([68]).

(250) A szóban forgó esetben a vevő tulajdonszerzése minden olyan eszközre kiterjedt, amelyekre a régi HelB üzleti tevékenységének működő vállalkozásként történő folytatásához szükség volt, ideértve a régi HelB minden alkalmazottját és a kapcsolódó jogokat és kötelezettségeket (a 2002-es eszközvásárlási kölcsönt, a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsönt kivéve). Emellett az adásvételi szerződésben kifejezetten kimondták, hogy az értékesítést a vállalkozás folytatását feltételezve végzik el.

(251) A (23) és a (25) preambulumbekezdésben említettek szerint a Viikin Linja Oy a Nobina AB versenytársa volt, és ugyanazon a piacon működött, mint a régi HelB. Miután a vevő, a Viikin Linja Oy felvásárolta a régi HelB üzleti tevékenységét, nevét HelB-re változtatta, és új HelB lett belőle, amely a KAG-csoport része. Ez arra utal, hogy a régi HelB üzleti tevékenységét a tervezettek szerint nagyobb változtatások nélkül folytatják az új HelB égisze alatt, ugyanazokkal az autóbuszokkal, ugyanazokon az útvonalakon, sőt, ugyanolyan színű autóbuszokkal ([69]).

(252) Következésképpen a Bizottság úgy véli, hogy az új HelB egyszerűen folytatja a régi HelB üzleti tevékenységét, és a régi HelB eszközeit ugyanúgy használja, mint a régi HelB.

11.6. **A régi HelB és az új HelB közötti gazdasági folytonosságra vonatkozó következtetés**

(253) A Bizottság tehát megállapítja, hogy a régi HelB üzleti tevékenységének értékesítése által előidézett egyetlen változás azt a jogalanyt érinti, amelyhez az új HelB tartozik. A régi HelB üzleti tevékenységét azután értékesítették, hogy a Bizottság megindította a hivatalos vizsgálati eljárást, ráadásul a vállalkozás folytatását feltételezve értékesítették, és valamennyi alkalmazottja, eszköze és szerződése átkerült az új HelB-hez. Emellett az új HelB folytatja a régi HelB üzleti tevékenységét, és a régi HelB eszközeit ugyanúgy használja, mint a régi HelB.

([66]) A Bizottság **(EU) 2015/1587** határozata (2015. május 7.) a Portugália által az Estaleiros Navais de Viana do Castelo S.A. számára nyújtott SA.35546 (2013/C) (korábbi 2012/NN) számú állami támogatásról (HL L 250., 2015.9.25., 208. o.), (165) preambulumbekezdés; a Bizottság 2011/97/EK (2005. szeptember 14.) az Olympic Airways – szerkezetátalakításához és privatizációjához nyújtott C 11/04 (korábbi NN 4/03) – számú állami támogatásról (HL L 45., 2011.2.18., 1. o.), (178)–(183) preambulumbekezdés.

([67]) Viima-projekt, az eladási árról szóló indoklás, 2015.9.21.

([68]) A Bizottság (EU) 2015/1826 határozata (2014. október 15.) a Szlovákia által az NCHZ-nek nyújtott SA.33797 – (2013/C) (korábbi 2013/NN) (korábbi 2011/CP) állami támogatásról (HL L 269., 2015.10.15., 71. o.), 163. pont.

([69]) Http://svenska.yle.fi/artikel/2015/10/21/helsingforsfullmaktige-godkande-forsaljning-av-bussbolag,, az oldal utolsó megtekintésének időpontja 2017.10.12.

(254) A Bizottság ezenfelül megállapítja, hogy a HelB értékesítését úgy szervezték meg, hogy megkerüljék a visszafizettetési kötelezettséget, azzal, hogy meghagyták a 2002-es eszközvásárlási kölcsönt, valamint a 2005-ös, a 2011-es és a 2012-es tőkekölcsönt a régi HelB „üres vázában", amely nem rendelkezett e kölcsönöket fedező eszközökkel.

(255) Végezetül, a HelB üzleti tevékenységéért fizetett ár nem pontosan tükrözi a piaci árat, mivel az értékesítést nem közbeszerzési eljárásban szervezték meg, a Finnország által előterjesztett értékmegállapítás pedig hibás volt. Még ha a HelB üzleti tevékenységének eladási ára meg is felelne a piaci árnak (bár nem ez a helyzet), ez önmagában nem lenne elegendő a gazdasági folytonosság kizárásához, mivel a piaci ár csak a figyelembe veendő tényezők egyike (lásd a (217) preambulumbekezdést), míg más mutatók egyértelműen a régi és az új HelB közötti gazdasági folytonosság meglétére utalnak.

(256) A fentiek fényében a Bizottságnak az az álláspontja, hogy gazdasági folytonosság áll fenn a jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy néven működő (lásd a (47) preambulumbekezdést) régi HelB és az új HelB között.

(257) A fentiek következtében a Bizottság úgy látja, hogy a Finnország által a régi HelB-nek nyújtott előny jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősül, és hogy a régi HelB-nek odaítélt ezen összeegyeztethetetlen állami támogatás visszafizettetését ki kell terjeszteni az üzleti tevékenység új tulajdonosára, az új HelB-re. Az új HelB, mivel működő vállalatként folyamatosan jelen van a piacon, továbbra is részesül azon állami támogatás előnyeiből, amelyeket a régi HelB gazdasági tevékenységeihez nyújtottak, ezáltal továbbra is torzítja a piacot.

12. **VISSZAFIZETTETÉS**

(258) Az Európai Unió működéséről szóló szerződés és az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bizottság hatáskörébe tartozik annak eldöntése, hogy az érintett államnak meg kell-e szüntetnie vagy módosítania kell-e azt a támogatást, amely a Bizottság álláspontja szerint nem egyeztethető össze a belső piaccal ([70]). Az uniós bíróságok állandó ítélkezési gyakorlata azt is mutatja, hogy a Bizottság által a belső piaccal összeegyeztethetetlennek tekintett támogatások esetében a támogatás megszüntetése vonatkozásában a tagállamra kirótt kötelezettség célja a korábbi helyzet visszaállítása ([71]).

(259) Az uniós bíróságok e tekintetben kimondták, hogy ez a célkitűzés akkor valósul meg, ha a kedvezményezett visszafizette az összeegyeztethetetlen támogatásként kapott összegeket, elveszítve így azt az előnyt, amelyet versenytársaival szemben élvezett a belső piacon, és visszaállt a támogatás juttatása előtti állapot ([72]).

(260) Az ítélkezési gyakorlatnak megfelelően az (EU) 2015/1589 tanácsi rendelet ([73]) 16. cikkének (1) bekezdése kimondja: „Amennyiben a jogellenes támogatások esetén elutasító határozat születik, a Bizottság dönt arról, hogy az érintett tagállam hozza meg a szükséges intézkedéseket a támogatásnak a kedvezményezettől történő visszavételére".

(261) Így, tekintettel arra, hogy a szóban forgó intézkedéseket az EUMSZ 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével nyújtották, és azokat jogellenes és összeegyeztethetetlen támogatásnak kell tekinteni, azokat vissza kell fizettetni, hogy visszaállítsák a belső piacon a támogatás odaítélése előtt fennálló helyzetet. A visszafizettetés a támogatás kedvezményezett rendelkezésére bocsátásának napjától a tényleges visszatérítésig tartó időszakot öleli fel. A visszafizettetendő összegek tartalmazzák a tényleges visszafizetés időpontjáig esedékes kamatokat is.

12.1. **1. intézkedés – a 2002-es eszközvásárlási kölcsön**

(262) A visszafizettetendő támogatás összege az alábbiak szerint alakul:

1. a különbség az a) (2002. május 24. és 2012. május 23. között) 12 hónapos EURIBOR + 400 bázispont, illetve (2012. május 24. és 2016. január 13. között) 12 hónapos EURIBOR + 1 000 bázispont piackonform kamatláb alapján számított, fizetendő kamat; és b) a 12 hónapos EURIBOR +5 bázispontnak megfelelő tényleges kamatláb alapján fizetendő kamat között; valamint

2. a kölcsön tőkeösszegének fennálló, meg nem fizetett összege, 10,7 millió EUR értékben.

([70]) A Bíróság 1973. július 12.i ítélte, *Bizottság kontra Németország*, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, 13. pont.
([71]) A Bíróság 1990. március 21-i ítélte, *Bizottság kontra Belgium*, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, 66. pont.
([72]) A Bíróság 1999. június 17-i ítélte, *Belgium kontra Bizottság*, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, 64. és 65. pont.
([73]) A Tanács (EU) 2015/1589 rendelete (2015. július 13.) az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikkének alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 248., 2015.9.24.9–29. o.,).

(263) Az így számított támogatás 20 190 595 EUR-nak felel meg (lásd a mellékletet). A támogatás folyósításának napja az (1) összetevő esetében az a nap, amikor a kamatot meg kellett volna fizetni, azaz 2002 és 2015 között minden év december 31-e, illetve 2016. január 13. (azaz a kölcsön utolsó napja); a (2) összetevő esetében az a nap, amikor a kölcsönt elengedték, azaz 2016. január 13.

12.2. **A 2. intézkedés – a 2005-ös tőkekölcsön**

(264) A visszafizettetendő támogatás összege a következők közötti különbséggel egyenlő:

1. a piackonform kamatláb, azaz a) az „alapítási kölcsönre" 2005. január 1. és 2015. december 11. között alkalmazandó 8,08 %, valamint b) az STA kötelezettségére 2006. április 18. és 2015. december 11. között alkalmazandó 7,70 %; valamint
2. a ténylegesen megfizetett kamat, azaz 0.

(265) Az így számított támogatás 20 241 255 EUR-nak felel meg (lásd a mellékletet). A támogatás folyósításának napja az a nap, amikor a kamatot meg kellett volna fizetni, ha a kölcsönt piaci feltételek mellett nyújtották volna, azaz 2005 és 2014 között minden évben december 31., továbbá 2015. december 11. (amikor a 2005-ös tőkeköltséget átalakították a HelB saját tőkéjévé).

12.3. **A 3. intézkedés – a 2011-es tőkekölcsön**

(266) A visszafizettetendő támogatás összege a kölcsön teljes összegének felel meg, azaz 5,8 millió EUR. A támogatás odaítélésének napja megegyezik a kölcsön nyújtásának napjával, azaz 2011. január 31.

12.4. **A 4. intézkedés – a 2012-es tőkekölcsön**

(267) A visszafizettetendő támogatás összege a kölcsön teljes összegének felel meg, azaz 8 millió EUR. A támogatás odaítélésének napja megegyezik a kölcsön nyújtásának napjával, azaz 2012. május 23.

12.5. **Gazdasági folytonosság**

(268) Tekintettel a régi HelB (jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) és az új HelB (teljes nevén Helsingin Bussiliikenne Oy, korábban Viikin Linja Oy) közötti gazdasági folytonosságra, a támogatás fenti 12.1–12.4. pontban felsorolt teljes összege visszafizetésének kötelezettsége kiterjed az új HelB-re (teljes nevén: Helsingin Bussiliikenne Oy).

12.6. **Teljes mentesítési kikötés**

(269) A Bizottság megjegyzi, hogy a régi HelB adásvételi szerződésében és az escrow-számlára vonatkozó megállapodásában foglalt feltételek, amelyek teljes mértékben mentesítik az új HelB-t bármilyen, állami támogatás visszatérítésére irányuló követelés alól ((46) preambulumbekezdés), nem tartoznak az eljárás megindításáról szóló határozat hatálya alá, így azokat a Bizottság e határozatban nem vizsgálta. A Bizottság ugyanakkor emlékeztet arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ilyen kikötések önmagukban különálló állami támogatási intézkedésnek minősíthetők, és az ehhez hasonló mentesítési záradékok gyakorlata a jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatás visszafizettetésének megkerüléseként értékelhető.

(270) A Bizottság tehát hangsúlyozni kívánja, hogy amennyiben ezeket a teljes mentesítésről szóló rendelkezéseket teljes egészében vagy részben végrehajtják e határozatot követően bármikor, a Bizottság adott esetben nemcsak azt vizsgálja meg, hogy e mentesítési rendelkezések végrehajtása az e határozatban megállapított jogellenes és összeegyeztethetetlen állami támogatások visszafizettetése megkerülésének minősül-e, hanem azt is, hogy az ilyen kikötések önmagukban különálló állami támogatási intézkedésnek tekinthetők-e.

13. KÖVETKEZTETÉS

(271) A Bizottság megállapítja, hogy Finnország jogellenesen, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével hajtotta végre az 1., a 2., a 3. és a 4. intézkedésben foglalt támogatást.

(272) A Bizottság megállapítja, hogy az 1., a 2., a 3. és a 4. intézkedésben foglalt támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal és azt vissza kell fizettetni az új HelB-vel (teljes nevén: Helsingin Bussiliikenne Oy) a visszafizettetési kamattal együtt,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Finnország által jogellenesen, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 108. cikke (3) bekezdésének megsértésével a Helsingin Bussiliikenne Oy javára végrehajtott, az 1., a 2., a 3. és a 4. támogatási intézkedésben foglalt, 54 231 850 EUR állami támogatás összeegyeztethetetlen a belső piaccal.

2. cikk

(1) Finnországnak vissza kell fizettetnie az 1. cikkben említett támogatást a kedvezményezettel.

(2) Tekintettel a régi HelB (jelenleg Helsingin kaupungin Linja-autotoiminta Oy) és az új HelB (teljes nevén Helsingin Bussiliikenne Oy, korábban Viikin Linja Oy) közötti gazdasági folytonosságra, a támogatás visszafizetésének kötelezettsége kiterjed az új HelB-re (teljes nevén: Helsingin Bussiliikenne Oy).

(3) A visszafizettetendő összeget a kedvezményezett rendelkezésére bocsátásának időpontjától a tényleges visszafizettetés időpontjáig tartó időszakra vonatkozóan kamat terheli.

(4) A kamatokat a 794/2004/EK rendelet V. fejezetével, valamint a 794/2004/EK rendelet módosításáról szóló 271/2008 rendelettel összhangban kamatos kamattal kell kiszámítani.

3. cikk

(1) Az 1. cikk szerinti támogatást azonnal és ténylegesen vissza kell téríteni.

(2) Finnország biztosítja, hogy e határozat végrehajtására az értesítés napjától számított négy hónapon belül sor kerül.

4. cikk

(1) Az e határozatról szóló értesítéstől számított két hónapon belül Finnország benyújtja a Bizottságnak a következő információkat:

a) a kedvezményezettel visszafizettetendő teljes összeg (tőkeösszeg és visszafizettetési kamatok);

b) az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedések részletes bemutatása;

c) az azt igazoló dokumentumok, hogy a kedvezményezettet felszólították a támogatás visszafizetésére.

(2) Amíg az 1. cikkben említett támogatást teljes egészében vissza nem fizetik, Finnország folyamatosan tájékoztatja a Bizottságot az e határozat végrehajtásának érdekében meghozott nemzeti intézkedések előrehaladásáról. A Bizottság kérésére haladéktalanul tájékoztatást nyújt az e határozatnak való megfelelés érdekében már meghozott és tervezett intézkedésekről. Részletes tájékoztatást ad továbbá a kedvezményezett által már visszafizetett támogatási összegről és kamatról.

5. cikk

Ennek a határozatnak a Finn Köztársaság a címzettje.

A Bizottság közzéteheti az e határozat alkalmazásában visszafizetett támogatás és kamatok összegét, az (EU) 2015/1589 rendelet 30. cikkének sérelme nélkül.

Kelt Brüsszelben, 2019. június 28-án.

a Bizottság részéről
Margrethe VESTAGER
az Európai Bizottság tagja

MELLÉKLET

Az 1. és a 2. intézkedésben foglalt támogatások összegének kiszámítása

1. intézkedés (a 2002-es eszközvásárlási kölcsön)			
	Fennálló tőkeösszeg	Kamatláb-különbözet	A támogatás összege
2002.5.24.	13 000 000	3,95 %	136 933
2002.8.31.	14 000 000	3,95 %	44 547
2002.9.30.	14 500 000	3,95 %	143 188
2003.12.31.	14 500 000	3,95 %	572 750
2004.12.31.	14 500 000	3,95 %	572 750
2005.12.31.	14 500 000	3,95 %	572 750
2006.12.31.	14 500 000	3,95 %	572 750
2007.12.31.	14 500 000	3,95 %	572 750
2008.12.31.	14 300 000	3,95 %	564 850
2009.12.31.	13 700 000	3,95 %	541 150
2010.12.31.	13 100 000	3,95 %	517 450
2011.12.31.	12 500 000	3,95 %	493 750
2012.5.23.	11 900 000	3,95 %	185 409
2012.5.24.	11 900 000	9.95 %	710 430
2013.12.31.	11 300 000	9.95 %	1 124 350
2014.12.31.	10 700 000	9.95 %	1 064 650
2015.12.31.	10 700 000	9.95 %	1 064 650
2006.1.13.	10 700 000	9.95 %	35 488
A kamatban megjelenő támogatás			9 490 595
Az elengedett tőkeösszegben megjelenő támogatás			10 700 000
Összes támogatás			**20 190 595**

2. intézkedés (a 2005-ös tőkekölcsön)			
	Fennálló tőkeösszeg (a tőkésített kamattal együtt)	Kamatláb-különbözet	A támogatás összege
i. „Alapítási kölcsön”			
2005.12.31.	12 255 223,50	8.08 %	990 222
2006.12.31.	13 245 445,56	8,08 %	1 070 232
2007.12.31.	14 315 677,56	8,08 %	1 156 707
2008.12.31.	15 472 384,31	8,08 %	1 250 169
2009.12.31.	16 722 552,96	8,08 %	1 351 182
2010.12.31.	18 073 735,24	8,08 %	1 460 358
2011.12.31.	19 534 093,05	8,08 %	1 578 355

2. intézkedés (a 2005-ös tőkekölcsön)			
	Fennálló tőkeösszeg (a tőkésített kamattal együtt)	Kamatláb-különbözet	A támogatás összege
2012.12.31.	21 112 447,76	8,08 %	1 705 886
2013.12.31.	22 818 333,54	8,08 %	1 843 721
2014.12.31.	24 662 054,89	8,08 %	1 992 694
2015.12.11.	26 654 748,93	8,08 %	2 034 054
Részösszeg – „alapítási kölcsön”			16 433 579
ii. az STA kötelezettsége			
2006.4.18.	3 638 476,87	7,70 %	196 114
2007	3 834 590,77	7,70 %	295 263
2008	4 129 854,26	7,70 %	317 999
2009	4 447 853,04	7,70 %	342 485
2010	4 790 337,73	7,70 %	368 856
2011	5 159 193,73	7,70 %	397 258
2012	5 556 451,65	7,70 %	427 847
2013	5 984 298,42	7,70 %	460 791
2014	6 445 089,40	7,70 %	496 272
2015.12.11.	6 941 361,29	7,70 %	504 791
Részösszeg – az STA kötelezettsége			3 807 676
Összes támogatás			**20 241 255**